

ZADRUŽNO GIBANJE SE LEPO RAZVIJA.

KONZUMNA DRUŠTVA V ILLINOISU IZKAZUJEJO LEP PREBITEK.

Ustanovila se je centrala za nakupovanje blaga.

Chicago, Ill. — Zadnja leta se je pričelo združeno gibanje razvijati tudi med ameriškimi delavci. V Chicagu so delavci raznih tujezemskih narodnosti ustanovili svoja konzumna društva. Še bolj se je pa konzumarstvo razvilo v državi Illinois v rudarskih naselbinah. Prav lahko rečemo, da so konzumarji dosegli tako velike uspehe kot v Evropi. Do razvoja konzumnih društev je mnogo pripomogla nezgodna druginja, ki je prišla z vojno. Rudarji zavzemajo v Illinoisu prvo mesto med konzumarji. Med njimi je najbolj vglavljen misel, da je v času druginje najboljše in najhitrejša pomoč, če si človek sam pomaga.

Poročilo konzumne zadruge za osmo četrtletje v Wittu, Ill., izkazuje, da je izplačala svojim članom 7-odstotno dividendo. Razdelila je med svoje člane \$2.375.95, v rezervnem skladu je pa naložila \$621.59. Obresti na delnice in posojilo je izplačala \$144.63. V treh mesecih je prodala svojim članom za \$34.404.38 blaga, nečlanom pa za \$845.47. Ves prebitek zadruge znaša \$32.338.52.

Ravnatoko lep uspeh izkazuje poročilo konzumnega društva v Collinsvillu, ki obstoji komaj eno leto. Prebitok te mlade zadruge znaša \$14.597.70.

Delavske konzumne zadruge v Illinoisu so ustanovile tudi svojo centralo za nakupovanje blaga, iz katere dobivajo konzumna društva potrebno blago. Duneau McDonald pravi v svojem poročilu, da centrala za nakupovanje blaga pokriva tekoče stroške, toda temu dostavlja, če bi bilo mogoče povečati kapital, da bi centrala lahko kupovala blago še po nižji ceni, kar bi pomenilo še večje prihranke za zadruge.

To pojasnilo je povzročilo, da so rudarske lokalne organizacije, ki se zelo zanimajo za združeno gibanje, kupile delnice centralne in tako pomagale povečati kapital, da bo centrala omogočeno kupovati blago po nižji ceni. Tako si zavedno delavstvo povsod pomaga, ki je prišlo do prepričanja, da mora biti organizirano politično, strokovno in gospodarsko, če hoče korakati od zmage do zmage.

KORUPCIJONISTI PRIJETI

Chicago, Ill. — Poveljniški lajt-nant Chester S. Roberts izjavlja, da je bilo na velikozvezski mornariški postaji aretiranih šest mož radi korupcije. Mornariški proizvodni department išče sedmega moža.

Po izjavi lajt-nanta Roberts je bilo v zvezi osem korupcijonistov, toda osmi ne pride nikdar pred vojne sodišče, ker je Sammy Moseovitz, ki je mrtev. Moseovitz je skočil iz postopja Commonwealth Edison kompanije po zaslišanju pred mornariškimi častniki. Obtožen je mrtev. Njegov osemdesetletni oče je umrl prejšnji dan žalosti, ko je izvedel, da je sin aretiran.

Korupcijonisti so lagali pomorščakom, da jim preskrbe odpust iz mornarice, če plačajo zanj.

LEGISLATURA SEVERNE DAKOTE JE ZAKLJUČILA ZASEDANJE.

Bismarck, N. D. — Legislatura je zaključila svoje zasedanje po 54. dnevnem zborovanju. Sprejela je več dalokosežnih postav, ki so za ljudski blagostan velikega pomena. Ustanovljena bo industrijalna komisija, ki bo vodila vsa državna podjetja, državna banka, ki bo financirala ta podjetja. Država zgradi svoje žitnice, mine in hiše za delavce, ki jih bodo delavci odplačevali na nizke obroke, od vsote bodš pa plačevali majhne obresti.

OSEMURNI DELAVNIK SE NE DA PREPREČITI.

V CHICAGU GA JE IZVOJEVALO 10,000 KROJAČEV IN ŠIVILJ.

Moralisti so prejeli krepko moralno zausnico.

Chicago, Ill. — 44-urni delavnik prihaja za krojače in šivilje. Deset tisoč krojačev in šivilj ga je doseglo, še 20,000 ga pa kmalu izvojeva. Vse strokovne organizacije agitirajo, da se uvede 44 ur dela v tednu. Poyssod se sliši glas, naj strokovne organizacije zahtevajo pri sklepanju nove pogodbe z delodajalci, da priznajo 44 ur dela v tednu. Strokovna organizacija krojačev in šivilj, poznana pod imenom "Amalgamated Clothing Workers" je obvestila delodajalce, da bodo delali le 44 ur v tednu. Nekega dne so vsi krojači in šivilje prenehali z delom popoldne ob 4.30, v soboto pa opoldne, in osemurni delavnik je bil izvojevan.

Delodajalci so v začetku gojrnjali, kajti ni jim bilo všeč, da so delavci nehali delo po osmih urah, ne da bi jih vprašali za dovoljenje. Toda kmalu so se prepričali, da so bili neumni, ker so nasprotovali osemurnemu delavniku, kajti delavci izvrše sedaj boljše delo, kot prej, ko so delali po deset ur dnevno, in da je industrija z osemurnim delavnikom le pridobila.

Značilno pa je, da so sedaj organizirani krojači in šivilje darovali tekstilnim delavcem \$60,000, ki se bojujejo za 44 ur dela v tednu. Ta dar dokazuje, da krojači in šivilje privoščijo tudi drugim delavcem krajši delavnik, obenem je pa moralna zausnica za moraliste, ki trdijo, da delavci tembolj popivajo, čimmanj ur delajo.

NAPAD V JEČI.

Detroit, Mich. — Pred okrajno iečo se je ustavil avtomobil, iz njega so iztopili štirje Italijani in se podali v hodnik. Komaj so bili na hodniku so potegnili izpod suknje lovske puške z odrezano cevjo in oddali strela na tri druge Italijane, ki so prišli obiskat nekega kaznena. Po oddanih strelah so zbežali na ulico, sedli so na avtomobil in se hitro odpeljali. Preden so se odpeljali, je neki jetniški paznik nanje ustrelil in zadel enega bandita, da so ga morali njegovi tovarši nesti v avtomobil. Na hodniku je oblezal eden Italijan težko ranjen, dva sta pa zadobila lahko poškodbe.

Oblastveni organi sodijo, da so napadali hoteli preprečiti, da aretirani Italijan, ki je pod obtožbo umora, izda tajnosti tajne italijanske zločinske družbe, ki je po kirnem svetu znana pod imenom "črna roka".

POŠTNI TAT JE PRIJET.

Harrisburg, Pa. — George Roberts, star 21 let, je priznal, da je dne 3. januarja ukradel v New Castle, Pa., poštno vrečo, v kateri je bilo za \$16,000 registrirane pošte.

Vrečo je ukradel, ko je na postaji v New Castlu spal med vlakom, ki sta stala na ondodnih tirih. Iz vreče je vzel za \$8,000 vojnopranihni znak, za \$6,000 obveznice in čekov, za \$1,000 pa drugih vrednostih. Znanke in obveznice je poslal v Washington poštним oblastim, ki so pošiljatev tudi prejele.

Roberts pravi, da je bil ob času, ko je okradel pošto, pijan in da ni odgovoren za tatvino, ker ni vedel, kaj počne.

Po ne oblasti so se dolgo časa trudile, da doženejo, kdo je izvršil tatvino. Še le po daljšem zasledovanju se je posrečilo zveznemu podmaršalu Harvey Smithu izslediti tatu v osebi George Roberts.

VREME.

Danes mraz; močni severni vetrovi. Solnčni vzhod ob 6.20 a. m., solnčni zahod ob 5.44 p. m.

"NARODNA VARNOSTNA LIGA" V PRAVI PODOBI.

KONGRESNI ODSEK JE PODAL O NJI OBSEJOVALNO POROČILO.

Rockefeller, Morgan, DuPont itd. so bili njeni glavni stebri.

Washington, D. C. — Posebni odsek, ki ga je imenovala kongresna zbornica, da preišče delovanje "Narodne varnostne lige", je podal poročilo, ki popolnoma obsoja delovanje te patriotične(?) organizacije. Tako ni bila obsojena še nobena organizacija, kot ta liga. Preiskovalni odsek je izdal dve poročili: poročilo večine in manjšine, obe poročili pa obsojata delovanje lige. Poročilo večine je podpisalo sedem kongresnikov, manjšinsko poročilo je pa podpisal Walsh iz Massachusettsa, ki ne soglašava v nekaterih točkah z večino, toda obtožuje ligo.

Poročilo pravi, da je neki Stanwood Menken sprožil idejo za ustanovitev lige. Ustanovitev mu je prišla na misel dne 5. avgusta 1914, ko je v angleški nižji zbornici poslušal debato.

Menken je član pravne tvrdke Beekman, Menken & Griseom in tvrdka zastopa več korporacij v New Orleansu, Knoxville, Houstonu, Buffalu, Leportu, N. Y., Bloomingtonu Ill., in v drugih mestih v Coloradu.

Ko so Menkena vprašali, kaj kontrolirajo te korporacije, je odgovoril železnice in javne potrebe. Dalje ima tvrdka svoje klijente na Kubi in drugje v tujemstvu. Po povratku v Združene države je Menken takoj govoril glede ustanovitve lige s Frederic C. Caudertom, znanim newyorskim advokatom, ki je specialist za maritimne zakone in ki zastopa tuje vlade pri raznih sporih. Menken je izpovedal, da je zastopal v mednarodnih zadevah angleško, francosko in rusko vlado. Kasneje je Menken dodal, da je slišal, da je zastopal tudi južnoameriške republike in Italijo.

Poročilo pravi, da je nepravilno navesti v dolgem poročilu vse mednarodne zapletljave ustanovitelj lige, toda zahtuje naj, da je dobil idejo za ustanovitev lige advokat v Londonu, ki zastopa sladkorne, jeklarske in druge interese doma in v tujemstvu.

Ko je organizacija vrgla na stran svojo pretvezo za vojno pripravljenost in je dosegla svoj cilj, je bil izvoljen Charles D. Orth, da vodi njene prave pose, nadaljuje poročilo. Orth je član new-yorske tvrdke, ki trži s predivom, služečim farmarjem kot vezilo za snope. Po njegovi lastni izpovedi pred senatnim odsekom je pomagal vsvariti kombinacijo, da podraži ceno produkta. Tvrdka nima le svoje pisarne v New Yorku, ampak jo ima tudi v Londonu. Orth je priznal, da je potoval v interesu trgovine s predivom po vsi Evropi.

Poročilo pravi, da so pomnoževali moč lige tujezemski interesi, ki so kasneje izgravalji svoj vpliv tudi pri volitvah. Glavno zborovanje lige se je vršilo v klubu bankirjev v New Yorku. Prvi predsednik lige je bil Menken, za njim pa Charles E. Lydecker. Da liga dobi vpliv v javnosti, je izvolila nekatere popularne Američane častnim odbornikom, da tako na zunaj pokaže, da je estrankarska v politiki. Poročilo navaja potem ljudi, ki so največ prispevali za ligo. Med njimi so najbolj težki bogatini Rockefeller in drugi, ki so napravili v vojnem času lep dobiček. Liga je razpošljala plošče s stavkom 1.700 do 1.800 listom. Na vseh ploščah je bilo ime "polkovnik" Lydecker. Ta polkovnik ni nikdar duhal smodnika, njegov naslov nima vrednosti, kajti podelil mu ga je governor države New York.

Poročilo pravi, da je liga rabila besedo "narodna", da je ljudstvo smatralo ligo za vladno ustanovo.

AKCIJA ZA VOJNO PROHIBICIJO POKOPANA.

PREDSEDNIK WILSON JE PODPISAL DVE VAŽNI PREDLOGI.

Obstrukcija v senatu se ni obnesla.

Washington, D. C. — V pondeljek je senatni justični odsek sklenil, da ne podvzame korakov za uvedbo prohibicije v vojnem času s prvim julijem, ker ni upanja, da bo predloga sprejeta, kajti čas je tako kratek, da komaj zadoštuje za druge bolj važne predloge.

Predsednik Wilson je podpisal dve predlogi. Prva predloga dovoljuje izravnanje ustmeno sklenjenih pogodb, druga pa avtorizira proračun za regulacijo rek in pristanov.

Sedanji senat je dovolil, da se nadaljuje s preiskavo nemške propagande in preiskavo druge pun-tarske agitacije. Sprejeta je bila rezolucija, ki pooblašča justični pododsek, da nadaljuje s preiskavo do enega tedna, preden prične prihodnje zasedanje kongresa. Predsednik Overman želi zaslišati se nadaljne priče.

Senator La Follette je poskusil z obstrukcijo, ko je prišla na dnevni red predloga za razpis posojila svobode in zmage Govoril je tri ure. Govoril je od ene zjutraj do štirih zjutraj in dejal, da ni njegov namen obstruirati predlogi, ampak govoriti je, ker se ne strinja, da se razpiše novo posojilo. Ko je mr. LaFollette nehaj govoriti, ni bilo kvorumu v senatu, toda reditelj je kmalu poiskal odsotne senatorje in ob šestih zjutraj je bila predloga sprejeta.

Senator Sherman iz Illinois je bil najbolj naklonjen obstrukciji, končno jo je pa tudi on opustil, ker je našel le štiri senatorje, ki so bili pri volji ga podpirati.

Demokratski voditelji so odnehali s svojimi govori, da se senatorju Newberryju dovoli sedež v senatu. Newberry je bil izvoljen v Michiganu, vgovor proti njegovi izvolitvi je vložil njegov nasprotni kandidat Ford. Newberryju dovolijo, da zasede sedež v prihodnjem senatu s pridržkom, da uvedejo preiskavo proti njemu.

DELAVCI NE PIJEJO ŠAMPANJCA.

New York, N. Y. — Po izpovedi hotelirjev bo kmalu stala črna šampanja \$25, steklenica pa \$100, kajti vinski trgovci na debelo so pokupili ves šampanje in ga bodo prodajali počasi, da dosežejo toliko višjo ceno.

Delavci se ne bodo pritoževali radi tega črna vinskih trgovcev, kajti delavci ne pijejo šampanja, ampak zalivajo se z njim tisti, ki ne orjejo, sejejo in žanjejo, ampak le živajo.

ZAHTEVA \$5000 ODŠKODNINE.

Denver, Colo. — Norman Bjorberg je vložil tožbo proti cestno-železniški družbi za \$5,000 odškodnine, ker ga je sprevoznik pahnil z voza.

Bjorberg je stopil na voz in vrgel nikelj v skrinjico. "Sedem centov vas stane, ako se hočete peljati na tem vozu," je rekel sprevoznik.

"Well, dajte mi nikelj nazaj, pa pojdem peš," je odgovoril Bjorberg. Sprevoznik je po teh besedah prijel Bjorberga in ga pahnil z voza, ko je motornik pogljal že voz naprej. Bjorberg je pri padcu zadobil težke poškodbe, da je ležal teden dni v postelji.

Kadar je kdo prišel v newyorskó pisarno lige, je lahko videl Westa, parlamentarnega zakulisnika, Ortha, uvaževalca prediva, ali pa Harveyja, brezposelnega častnikarskega poročevalca. Če se je pa odviló zagrinjalo, se je videla roka Rockefellerja, Vanderbilta, Morgana, Remingtona, DuPonta ali Guggenheimsa, ki so pripravljali jeklo, olje, denarni močnj, ruske obveznice, puške smodnik in železnice.

V NEMCIJI SE VRŠE PRAVE ZA NOVO REVOLTO

ŠTRAJKARJI IN DELAVCI SO IZMENJALI STRELE.

Spartakovci zahtevajo priznanje ruske sovjetske vlade.

Berlin, via London, 4. marca. — V pondeljek so na Lipskem štrajkarji in vladne čete izmenjali strela.

Berlin, 4. marca. — Radikalni list "Rdeča zastava" je prinesla poziv za splošno stavko.

Naslovi v listu se čitajo: "Doli s predsednikom Ebertom, ministrom Scheidemannom in ministrom Noskejem!"

"Doli s izdajalci! Proletariat mora vladati!"

"Naprej z generalnim štrajkom! Obnovite bitko revolucije!"

"Naprej z bojem proti tlačiteljem!"

Čete se koncentrirajo.

Curih, 4. marca. — Po sem do-ah infopacijah od meje se osredotočuje čete v Ingolstadtu. Rati-voju in Papsavu, da marširajo proti Monakovemu, glavnemu mestu Bavarske.

Razgovori se suhoje o novi revolvi.

Kodanj, 4. marca. — Nemški radikalni političarji sedaj govorijo o novi revoluciji in da bodo skrajni elementi proklamirali proletarsko republiko proti koncu marea.

"Nemčija je na pragu nove revolte, ki jo bo okrepila ali pa končala od sedaj storjeno delo", pravi "Freiheit". "Rdeča zastava", glasilo spartakoveev v Berlinu, pozivlje k splošni stavki in zahteva v proklamaciji priznanje ruske sovjetske vlade.

Radikalni list svetuje delavcem, naj ostanejo v tovarnah, da jih ne zasedejo vojaki.

KONGRESNO ZASEDANJE JE KONČALO VČERAJ.

Washington, D. C., 4. marca ob 4. a. m. — Danes zjutraj je frčala beseda "obstrukcija" semintje, ko se je govorilo o priznanju neodvisnosti Irske.

Zgodaj zvečer so republikanci očitali demokratom, da ne kažejo zanimanja za rezolucijo, ki se izrekva za svobodno Irsko, in da se ravna po ukazih iz Bele hiše. Kmalu po polnoči so pa demokratje vrnili republikancem šilo za ognilo, ker so porabili precej časa za svoje govore. Zalučali so jim v obraz, da obstruirajo rezoluciji.

Kongresnik Gallivan je dejal: "Obtožujem vas kot stranko, da hočete poraziti to rezolucijo, zato vas svarim, da se ne igrate z dinamitom."

Odgovoril mu je republikanec Mann in obdolžil demokrate, da ne zasledujejo čistih namenov z rezolucijo.

Zbornica je končno z .216 proti 41. glasovom sprejela irsko rezolucijo, ki priporoča ameriškim delegatom na mirovni konferenci, da vstopijo za samoodločevanje Irske.

Senat je po 24-urnem zborovanju še vedno razpravljaj ob desetih dopoldne o splošni naknadni proračunski predlogi, ki določa \$750,000,000 za železniški sklad.

Obstrukcija je vodil senator Sherman iz Illinoisa.

ZENA JE NEVARNO OBSTRELILA MOŽA.

Los Angeles, Cal. — Charles E. Orchard, podpredsednik Kinney Oil Refining kompanije, je bil v preprič obstrujen od svoje žene na svojem domu.

Po izpovedi žene je mož prišel domov pijan in preklinjal njegovo 17-letnega sina iz preveza zakona. Kasneje je dejala, da jo je mož napadel in ji zlomil dva prsta. Žena ni bila aretirana na prizdavanje njenega soprona, ker nobe, da se umazano perilo pere na, so dišev.

LLOYD GEORGE SVARI MALE NARODE.

BOJI MED NEMCI IN POLJAKI NISO PRENEHALI.

V Pragi demonstrirajo proti Poljakom.

London, 4. marca. — Ministrski predsednik Lloyd George je pri slavnostnem obedu dejal, da se vrne v Pariz v 48 urah.

Svaril je male narode pred napakami velikih narodov, ki imajo tendenco, da anektirajo tuja ozemlja.

Variava, 4. marca. — Po ooficijelni brzojavki, ki jo je prejel ministrski predsednik, so že drugi streljali na vlak Ukrajine, na katerem se je vozila mednarodna komisija za Poljsko. Napad je bil izvršen med Lvovom in Przemyslom. Poljske čete na severni fronti so se merile v najhujih praskah z boljševiki vzhodno od Kovele.

Posen, 4. marca. — Po poročilih z nemško-poljske meje so Nemci pričeli zopet z boji na vsi črti.

Mednarodna komisija je dosegla dne 17. februarja premirje med Nemci in Poljaki. Od tega časa je bilo več hipnih spopadov.

Pragu, 3. marca. — Protipoljske demokracije radi razmer v tešenskem okraju so se razširile. Člani desnice protestirajo proti vladi in izrekajo upanje, da mirovna konferenca prizna češko-slovaške zahteve.

JAPONSKA SPROŽI PLEMENSKO VPRASANJE NA KONFERENCI.

Pariz, 4. marca. — Markiz Sajonji, šef mirovne delegacije, je pred par dnevi dospel v Pariz, in je izrekal, da se strinja z drugimi člani mirovne konferencie glede lige narodov. Govorec o japonskem stališču napram ligi narodov, je rekel, da zadoštuje, da se Japonska strinja z načrtom, ker je odobrila preliminarni sestavek.

Dodal je, ker je Japonska dobila pravico kot Francija in Italija, da lahko kasneje predloži spremembne predloge, se bo pozneje poslužila te pravice. Iskala bo jasnejše določbe glede plemenskih predsodkov in pojasnilo, kako veliko armado sme imeti Japonska. Poročila iz Japonske se glase, da so vsi japonski listi naklonjeni ligi narodov.

Svet velikih sil je v pondeljek razpravljaj o razborožitvi sovražnika na suhem, morju in v zraku, toda definitivnega zaključka ni sprejel. Zadevo je odložil do četrtega.

Ze sedaj se slišijo glasovi, da bodo omejitve z ozirom na letala zelo ostre.

Razpravljali so tudi o romunskih in srbskih zahtevah. O stvari je debatirala posebna komisija, kateri je poverjeno to sporno vprašanje v rešitev.

Komisija za odškodnine je ocenila odškodnino na \$120,000,000, ki jo imajo plačati sovražne države zaveznikom. Častnikarska agencura Havas pravi, da Francija zahteva, da se ji takoj izplača \$5,000,000,000 v zlatu, sifovinah in zmanjih vrednostnih papirjih. Ostalo vsoto pa zahteva v 25. do 30. letih.

POGAJANJA RADI ZIVEZA.

Kodanj, 3. marca. — Maršal Foch je informiral nemško komisijo za premirje, da prično pogajanja radi zalaganja Nemčije z živežom prihodnji dan v Spa.

LUKSEMBURG JE REPUBLIKA.

Zeneva, 4. marca. — V Luksemburgu je bila proklamirana republika. Princinja Šarlot, ki je nasledila svojo sestro Adelajdo, je obegnila in je najbrž na potu v Švice.

IZ GLAVNEGA URADA.

IZ GL. URADA TAJNIKA SNPJ

Na različna vprašanja od strani tajnikov krajevnih društer glede izrednega asesmenta v bolniški sklad pojasnjujem, da izredni asesment ostane po 50c na vsak dolar dnevne zavarovalnine za mesec marec, april, maj in sploh dokler ne pojenja influenca in ne bo v blagajni bolniških podpor toliko denarja, kolikor znaša eden asesment od vseh članov.

Nadalje naj služi v pojasnilu, da izredni asesment za mesec marec plačajo vsi člani (ice), ki so pristopili do 25. februarja 1919, v aprilu pa, ki pristopijo do 25. marca. Z drugimi besedami povedano, novopristopli član ne plača izrednega asesmenta za mesec, v katerem je pristopil v društvo.

IZ UPRAVNIŠTVA.

V smislu zaključka in sprejete resolucije na sedmi redni konvenciji v Springfield, Ill., je na svoji prvi letni seji glavni odbor zaključil, da se prične nabirati naročnike za nov "MLADINSKI LIST". List je namenjen naročnikom Slovenske narodne podporne jednote in se bo izdajal v SLOVENSKEM in ANGLEŠKEM jeziku. List prične izhajati kadar bo en tisoč prijavljenih in plačanih naročnikov. Namen tega lista bo izobraževati našo mladino, da postane jedro članstva S. N. P. J. in jih poučevati o splošnih in družabnih razmerah in jo učiti slovenskega jezika.

Glavni odbor je pooblastil v to svrhu brata upravitelja, da skrbi za agitacijo in da se naberejo naročniki. Čim hitreje boste nabrali 1000 naročnikov tem hitreje bo list izšel.

V to svrhu so vam poslani pole, na katere se upišete imena in naslovi otrok, oziroma starišev, kateri imajo takojvpi naročilu plačati svoto \$1.00 in kadar ste upravljalci vse članove v vaši okolici ste skoro gotovi, da se ne more dobiti več naročnikov, potem pošljite polo z imeni in denar na upravništvo "Prosvete".

Torej ni potreba pošiljati vsakega naročnika posebej, temveč naberite čim največ mogoče naročnikov in šele potem pošljite upravništvu polo z imeni in denarjem.

Denar se bo hranil posebej, dokler se ne nabere dovolno število naročnikov. Ako bi se ne prijavilo dovoljno število — EN TISOČ — naročnikov, se bo denar vrnil na društveno tajnike, kateri ga bodo morali tudi razdeliti dotičnikom, ki ga bodo vplačali.

Od teh naročnin se ne bo plačevalo PROVIZIJE in tudi pošiljalne stroške mora trpeti društvo kajti če list ne prične izhajati, je treba vrniti naročnikom vso naročnino.

Bratje in sestre prečitajte to pismo na seji svojega društva. Pojdite na delo in naberite 1000 naročnikov.

Za oskrbo in upravo Mladinskega lista. Z bratskim pozdravom. Filip Godina, upravitelj.

Na vse naročnike in tajnike društer apeliramo, da vedno pravočasno poravnajo svojo naročnino za list "Prosveta". Nadalje prosim, da vselej kadar se naročnik preseli, takoj sporoči z dopisnico svoj stari in novi naslov upravništvu.

Koledarje smo poslali vsem društvom in upamo, da so jih prejeli. Če je še katero društvo, ki jih še ni prejelo, naj nas nemudoma obvesti, da jih bomo lahko reklamirali, torej iskali izgubljene pošiljate.

Dalje želim pojasniti vsem bratom tajnikom in tajnicam kakor tudi drugim zastopnikom, kateri se soglašajo z dnevnikom "Prosveta", da grede na delo pri tem kontestu, ter naj naberejo večje število naročnikov, pokolektajo naj zaostalo naročnino. Čim večja bo agitacija za list, tem hitreje bomo lahko list povečali. List postaja za naše ideje in za gradivo, katero moramo pridobiti vsled važnih dohodkov, premajhno. Ako hočete, da ga povečamo, potem vam je storiti le eno stvar: DOBITE NOVE NAROČNIKE!

ČETRTA SEJA GLAVNEGA ODBORA S. N. P. J.

Sledi poročilo predsednika starega nadzornega odbora, brata Jože Ambrožiča, ki se glasi: "Premeženje izročil novemu nadzornemu odboru:

Članskega oddelka premoženje: V bondih \$458.742.11 Na čekovnem računu 30.864.03 Vrednost zemljišča in urada 11.875.00

Skupaj za članski oddelek \$501.481.14

Premeženje otroškega oddelka: V bondih \$11.232.60 Na čekovnem računu 3.344.33

Dohodki za pretečeno polletje so bili \$264.082.39, Stroškov v istem času je bilo 259.103.65, Prirastek premoženja v pretečenem polletju 4.978.74 Premeženje članskega oddelka 1. julija 1918 je znašalo \$496.502.40, Premeženje članskega oddelka 1. januarja 1919 je znašalo \$501.481.14.

To premoženje je razdeljeno, kakor sledi: V obveznicah \$458.742.11, Urad in zemljišče \$11.875.00, Na čekovnem računu \$30.864.03, Skupaj \$501.481.14, Razno pohištvo, knjige itd. \$3.907.88, Skupno premoženje članskega oddelka torej \$505.389.02

Gotovina razdeljena po skladih: Pospartinski sklad \$386.883.21, Deficit v bolniškem skladu \$2.459.61, Rezervni sklad \$73.659.97, Sklad izrednih podpor \$9.869.07, Odškodninski in odpravninski sklad \$18.948.64, Upravni sklad (z zemljiščem in uradom) \$14.579.86, Skupaj \$503.940.75, Po odbitku deficiata v boln. skladu (\$2.459.61) \$501.481.14.

Premeženje otroškega oddelka: Gotovina 1. julija 1918 \$12.518.94, Dohodki otroškega oddelka pretečeno polletje \$3.563.99, Skupaj \$16.082.93, Stroški otroškega oddelka pretečeno polletje \$1.506.00, Ostane gotovine otroškega oddelka 1. januarja 1919 \$14.576.93.

Ta gotovina je razdeljena kakor sledi: V obveznicah \$11.232.60, Na čekovnem računu \$3.344.33, Skupaj \$14.576.93.

Upravitelj Prosvete predloži sledeče poročilo:

Polletni račun za dnevnik Prosveto od 1. jul. do 31. dec. 1918.

Table with 3 columns: Dohodki, Izdatki, Provizija. Rows include months from July to December and a total for the year.

Dohodki in izdatki narpčnine za dnevnik Prosveto.

Table with 4 columns: Skupaj dohodkov, Provizija in vožnja, Čisti dohodki, Oddal gl. tajniku. Rows include months from July to December and a total.

Table with 2 columns: Dohodki, Izdatki. Rows include Dnevnik, Tednik, Oglasi, Naročnina, Skupaj, and Izdatki gl. tajniku.

Splošen pregled za tednik in dnevnik.

Račun od 1. julija pa do 31. decembra 1918.

Table with 2 columns: Dohodki, Izdatki. Rows include Dnevnik, Tednik, Oglasi, Naročnina, Skupaj, and Izdatki.

Dohodki

Table with 2 columns: Dnevnik, Tednik. Rows include Tiskarna za list, Plače ured. in uprav., Poština sec-class, Proviz. od naroč., Plače časne pomoči, Proviz. od oglosov, Razne tiskovine, Vozni troški, Naroč. ang. listov, Poština znamke, Razne urad. potreb., Skupni izdatki, Izguba in dobiček, Deficit pri dnevniku, Čisti dobiček pri tedniku in dnevniku, Kredit na pošti, Dolg na še ne plačanih oglosih.

Tako se glasi poročilo, kot ga je predložil upravitelj Prosvete, brat Godina. Poročilo se vzame na znanje. Predlagano, da se zapisnikarju za ureditev zapisnika vseh štirih sej glavnega odbora \$10.00. Sprejeto. Brat bolniški tajnik poroča, da je dobil od tajnika društva Nat. pred št. 5, poziv, naj bi jednota izdala posebno žepno knjižico, ki naj bi se pošiljale društvom tajnikom, proti plačilu seveda, ker bi jim bile v veliko pomoč. Stvar se odloži do prihodnje seje gl. odbora. Stavljeno in sprejet je predlog, da se poveži bratu glavnem predsedniku naloga, da zbira podatke za eventualne spremembe pri splošnem poslovanju in če bo potrebno, predloži pri prihodnji letni seji tozadevno inicijativo. Nato prosil za besedo brat Peter Bernik in se zahvalil gl. od-

bornikom, ki so mu dali nazaj službo pomožnega urednika pri Prosveti, katero pozicijo je moral pustiti, ko je bil poklican v armado; izjavi ob enem, da nastopi svoje mesto takoj drugi dan, 25. januarja, kot zahtevano. Se vzame na znanje. — Brat zapisnikar prečita nato zapisnik četrte seje, ki se z nekaterimi popravki in dodatki sprejme.

Predsednik Cainkar se zahvali odbornikom za delo, katero so opravili v korist jednote in zaključil četrto in zadnjo sejo tega zasedanja ob sedmi uri zvečer.

Vincent Cainkar, predsednik. Anton J. Terbovec, zapisnikar.

(Pripomba zapisnikarja. V zapisniku prve seje je bilo pomotoma izpuščeno ime br. F. Godina, upravitelja Prosvete. Omenjeni nadzornik je bil, kot drugi, navzoč na prvi in na treh nadaljnjih sejah. — A. J. Terbovec.)

Dodatek k zapisniku 4. seje gl. odbora 24. jan. 1919. — Stavljeno in sprejet predlog, da se vložijo prošnja za ponovitev poslovnice v državi Ohio. Vincent, Cainkar, preds. Ant. J. Terbovec, zapisnikar.

Zdravniški nasveti.

(Piše vrh. zdravnik F. J. Kern)

(Vsak član SNPJ. ima pravico se obrniti na vrhovnega zdravnika za nasvet o svoji bolezni. Odgovor bo priobčen v Prosveti ali pa poslan po pošti).

Želodec in njegove bolezni.

Je nekaj izrazov, ki so ljudem vedno na jeziku, ki pa nič določenega ne pomenijo in samo pokrijejo neznanje dotičnega, ki jih rajši. Taki izrazi so na primer: prehlad, katar, nervoznost, prehlajen želodec, prevzdignjenje, revmatizem itd.

Prehlad lahko pomeni samo navaden kašelj (bronchitis) ali pa pljučnico, jetiko; srčno napako, naduho, oslovski kašelj in druge bolezni, ki povzročajo kašelj.

Katar, bodisi v pljučih ali v želodcu ali pa samo v nosu zopet lahko pomeni na stotine raznih bolezni.

Nervoznost je izraz, katerega tudi zdravniki pogosto rabijo, da pokrijemo našo nevednost o nepravilnem delovanju možgan, ako nam niso znani pravi vzroki.

Prevzdignjenje je popularen izraz za razne ženske bolezni in bolečine v spodnjem delu telesa.

Revmatizem — kakor sem že večkrat omenil — je tako splošen izraz, da s to besedo lahko pokrijete sto in sto raznih bolezni, ki bi se vsaka morala zdraviti po svoje.

Podoben je s "prehlajenim želodcem."

Ako pride k meni bolnik in mi pove, da ga boli želodec, sem že naprej prepričan, da je njegov želodec sam na sebi zdrav ali vsaj da bo zdrav, ako se ozdravi druga bolezen, v drugih delih telesa, ki je pravi vzrok bolnikove naloge.

Želodec je eden izmed najbolj trdnih in potrpežljivih organov v človeku. Ako pomislimo, kaj vse spravimo vanj od rojstva pa do smrti, od čiščevih in čišpljevih koščic in raznega peska in prahu pa do raznih sladkih in kislih jedi, potem smo lahko prepričani, da je treba že posebnega naslija, da spravimo želodec ob dobro voljo.

Nekateri zdravniki trdijo, da sta pravzaprav samo dve pristni želodčni bolezni: želodčni rak in želodčno ulje (ulcer of the stomach). Obe te bolezni sta primeroma redki. Rak se pojavi navadno čez pri ljudeh, ki so stari nad 40 let, dočim se naredijo uljesa (rane) pri mlajših.

Dobimo seveda še druge redke "pristine" želodčne bolezni, tako zване "gastritis" ali kronično vnetje želodčne mreke, ki so pa navadno posledice bolezni na jetrih, obistih ali na črevah.

Poglejmo, kaj povzroči "prehlajen" želodec.

1. — Jetra. — Od pet do deset odstotkov bolnikov, ki pridejo k meni s "prehlajenim" ali "bolnim" želodcem, imajo otekle in vnete jetra — od pijače. Zdravljeno: Ne piti en mesec ali dlje. Jeno koristi Epsom sol (Bitter Salt) ali kak "Bulgarski čaj".

"Bulgarski čaj" pa ne bo pomagal, ako ne pustite pijače.

2. Srec. — Veliko naših delav-

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Uroky: 17. Junija 1907 v 46. številu.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK. PREDSEDNIK: Vincenc Canjar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. PODPREDSEDNIK: Anton Hraz, Box 140, Canonsburg, Pa.

TAJNIK: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDDELKA: Paul Berger, 2657-59 So. Lawndale av., Chicago. SLADAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.

UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. POROTNI ODSEK. Joka Ambrožič, predsednik, Box 201, Canonsburg, Pa.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawndale av., Chicago, Ill. VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pietorick, Box 426, Bridgeville, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Leo Krhar, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor. Matt Petrovič, predsednik, 14815 Hale Ave., Collinwood, Ohio. Jakob Ambrožič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn.

Tiskovni odbor. Vincenc Canjar, Joka Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR. PREDSEDNIK: Frank Ales, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Joka Zvertnik.

POZORI! — Vse duplecne pošiljave in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslovi John Verderbar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse zahteve bolniške podpore naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgornji.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašanja, agnati, naročnina in sploh vse, kar je v sveti s glasilom jednote, naj se pošilja na naslovi "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Naravna spomladanska zdravila

Iščitejo tri, želodec in vse notranji deli telesa. Rabite varna, zdrava, nenavarna staroznana in delujoča družinska predpisana zdravila kot

OCETA MOLLINGERJA SLAVNI ŽELISČNI ČAJ.

15 različnih in zelo koristnih za kri, jetra, vranico, obisti in želodec pestavljentih snovi.

Desettisoče ljudi je postalo zadovoljnih s tem, da so rabili Oceta Mollingerja čaj. Vse svet psna vrednost tega zdravila. Za stare in mlade obojega spola.

Pojlijte \$1.10 danes za velik družinski šovoj.

Priročite gotov denar, znamko ali pa money order.

MOLLINGER MEDICINE COMPANY,

24 Mollinger Building, 14 East Park Way N. S. Pittsburgh, Pa. PIŠITE PO NAŠ BREZPLAČNI VZOREC.

Možje in žone

Ne delajte napak, čemu ne bi vedno rabili najstarejšega, zmožnejšega in skušenega izvratnega zdravnika takoj ob pričetku—38 let že zdravi tisoče in tisoče bolnih ljudi različnih bolezni. Zdravnika, kateri vam lahko natančno pove leje je vaš bolezen brez vmcega dvoma. Najzmirnejše cene, izvrstno zdravljenje pri njen, boljše kot pa kjersikoli drugem specialistu. Brezplačno zdravnika in električna preiskava vseh slučajih. Nam lahko povete kaj vas bolijo vašem materinskem jeziku.

PROFESOR DR. B. F. MULLIN, 411—4th Ave. Pittsburgh, Pa.

Četrtoposlopje od Smithfield ulice, nasproti glavne pošte. URADNE URE SO: od 9 do 6 in ob nedeljah pa od 10 do 2 ure.

Glejte pazno za ime in številko. (March 5, 7, 12, 14, 19, 26, 29.)

ev, ki imajo jako težko delo, trpijo od časa do časa na razširjenju in oslabelosti srea, kar povzroča bolečine okoli srea, še bolj pogosto pa okoli želodeca. Pomoč: Eden ali dva tedna počitka, malo jesti in piti in iti k zdravniku, da vam predpiše Digitalis, ki je specifično zdravilo za sree.

3. Obisti. — Ako boli želodec starejše ljudi (stare nad 45 let), je dobro iti k zdravniku, da predpiše vodo. Takozvana neprihiti (Brights Disease, vnetje obisti) povzroča tudi bolečine v trebuhu.

4. Razne ženske bolezni. — Ako je ženska bolna, pa najsiho radi ene ali druge bolezni, jo boli ali želodec, križ ali pa glava. Navadno leži krivda na otranjih splovnih, od nerednih period itd. Za vsak posamezn slučaj bi bilo treba posebnih preiskav.

5. Zapeka in neprebava. — Navadno pravimo, da "želodec" ne prebava. V resnici, pa želodec ni najst let.

6. Zapeka in neprebava. — Navadno pravimo, da "želodec" ne prebava. V resnici, pa želodec ni najst let.

7. Zapeka in neprebava. — Navadno pravimo, da "želodec" ne prebava. V resnici, pa želodec ni najst let.

8. Zapeka in neprebava. — Navadno pravimo, da "želodec" ne prebava. V resnici, pa želodec ni najst let.

9. Zapeka in neprebava. — Navadno pravimo, da "želodec" ne prebava. V resnici, pa želodec ni najst let.

10. Zapeka in neprebava. — Navadno pravimo, da "želodec" ne prebava. V resnici, pa želodec ni najst let.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oglepanju n. pr. (March 15-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KONTEST ZA NABIRANJE NOVIH NAROČNIKOV.

Glavni odbor je sklenil na svoji izredni letni seji, da se priredi kontest za nabiranje naročnikov. Zmagovalci v kontestu dobe lepa darila, da jim bo trud poplačan za storjeno delo. Upravitelj je razposlal navodila vsem društvenim tajnikom in tajnicam, da jih prečitajo na seji in vzbudijo člane, da se udeležijo kontesta za nabiranje naročnikov v največjem številu. Ta navodila so bila priobčena tudi v zadnji sredini izdaji Prosvete.

Kontest je pričel s prvim marcem. Vsak član, vsaka članica ima enako priliko, da se udeleži kontesta in izide iz njega med prvimi tekmovalci. V vsaki naselbini so člani in nečlani S. N. P. J., ki še niso naročeni na dnevnik. Torej prilika je povsod za nabiranje novih naročnikov.

Kdor ima prijatelje, naj se obrne do njih, da mu pomagajo pri nabiranju naročnikov.

Posebno za člane je list poceni. Ako doplačajo še \$2.80, bodo poleg sredine izdaje prejeli še pet izdaj v tednu skozi celo leto, ako ni zapovedanega praznika v tednu.

"Prosveta" je ostala ves čas zvesta svojim načelom. Ob svoji ustanovitvi je zagovarjala delavske koristi in brani jih še danes. Udajala se pa ni nikdar nazadnjaštvu, demagogstvu in hujskanju, ker ta trojica več škodi delavstvu kot mu koristi. Ravna pot brez skakanja na levo in desno, naprej in nazaj, je najboljša pot in te poti se bo držala tudi v bodočnosti, ker ta pot vodi zanesljivo do cilja.

"Prosveta" zagovarja jugoslovansko federativno republiko, ker je taka vladna forma najprimernejša, ki garantira jugoslovanskemu ljudstvu njegove politične in gospodarske pravice in ga osvobodi nepotrebnih kronanih jerofov, ki so čoklja vsakemu napredku.

Da je "Prosveta" na pravem potu, dokazujejo številni dopisi in pisma čitateljev, ki prihajajo uredništvu in spodbujajo k nadaljnemu delu.

"Prosveta" ni le ščit, ki brani delavske interese in koristi jugoslovanskega ljudstva, ampak je tudi najbolj informativen slovenski list v Ameriki. Prav nič ne diši po samohvali, ampak smo zapisali resnico, če pravimo, da "Prosveta" prinese največ vesti o svetovnih in dnevnih dogodkih, o postāvah sprejetih v legislaturah, kongresu in mestnih občinah, o štrajkih in drugih novic, ki zanimajo čitatelja.

Kdor hoče biti o vsem podučen, kar se godi v Ameriki in drugje na svetu, je naročen na dnevnik "Prosveta".

Bratje in sestre! Udeležite se kontesta v največjem številu. Vsakdo naj skuša prekositi drugega tekmovalca, skuša naj biti med prvimi. Ne pokažite samo, da v vas živi stari ogenj navdušenja, ki ste ga pokazali do sedaj pri vseh prejšnjih kontestih, marveč pojdite še s trdnjšo voljo v kontest, da pridobite več naročnikov kot v prejšnjih kontestih. Skrbite bratje in sestre, da ne bo slovenske družine v Ameriki, ki bi ne prejela dnevnika "Prosvete".

Kakor je človeku potrebna hrana za navadno življenje, ravnotako mu je potreben dober dnevnik, ki ga bodri k nadaljnemu in vztrajnemu delu za svitlo bodočnost in blagostan vse človeške družbe.

Bav-bav—"Zeleni" juristi (?) in "večni" študentje, ki urejujejo list v Clevelandu, pri katerem tako menjajo barvo in ime, kot kača svojo kožo, so pogruntali nekaj novega, da "panajo" "Slovensko republikansko združenje". Dokler so upali, da dosežejo nekaj s podlimi in lažljivimi ovadbami, so dan za dnem, teden za tednom, mesec za mesecem denuncirali voditelje SRZ, kot avstrijske špijone. Spoznavši, da s takimi denunciacijami ne opravijo nič, so jih ovadili kot nevarne teroriste in boljševike. Seveda s takimi obrekovalnimi ovadbami so dosegli ravno to, kot s prvimi. Po slovensko pravimo nič!

Pametni ljudje se prav nič ne čudijo, če so skušali nasprotno organizacijo uničiti z ovadbami, kajti take podlosti so uganjali v stari domovini, ko je vladal še pokojni Francožef s svojimi žandarji, policaji, beriči in krvniki. V Ameriki so ponovili le svoje stare navade, ker so mislili, da je tukaj ravnotako kot v stari avtokratični habsburški Avstriji. Doma so bili vajeni peti cesarsko pesem na glas, s klobukom pod pazduho, spoštljivo pozdraviti vsakega žandarja, beriča in škrica in lagati in obrekovati svoje politične nasprotnike. S takim ravnanjem so v stari in gnili

Avstriji dosegli uspehe. Hudo so pa bili razočarani, ko so spoznali, da se s takimi sredstvi v Ameriki nič ne doseže.

Modri ljudje bi po takem spoznanju opustili vsako nadaljno rovanje proti nasprotni stranki. Ali z našimi "zelenimi" juristi je ta križ, da niso modri in pametni, kajti če bi imeli tam, kjer so pri navadnem človeku možgani, res možgane, bi ne bili "večni" študentje. Pametni torej niso, ampak zlobni so, kakor so hudobni vsi kretini, in podali so se zopet na slabo pot, da uničijo SRZ.

Komaj je SRZ izdalo svoj oklic za milijondolarski sklad, so bili "zeleni" juristi in "večni" študentje z brumnim menihom Rasputinom na čelu, ki je izgolj verske gorečnosti vsakemu bratu v Kristu nevoščljiv, če ima boljše faro kot on, na potu od Poncija do Pilata, da preprečijo pobiranje prostovoljnih prispevkov v milijondolarski sklad SRZ. Seveda so jih povsod podučili, da so v ameriški republiki in ne v nekdanji avtokratični Avstriji, v kateri je le "mrtva roka" imela priznano pravico do pobiranja prostovoljnih prispevkov.

Spodletelo jim je tudi to sredstvo, ali naši "zeleni" juristi in "večni" študentje kljub temu niso obupali. Aha, so rekli, če v starem kraju nista pomagala žandar in berič, je pomagal strah. Tam smo jih strašili s hudičem in peklom, ali teh strašil se v Ameriki ne boje, torej jih zastrašimo, da v Ameriki nima nobena organizacija pravice pobirati prostovoljnih prispevkov, če nima "čarterja". Če so tako zeleni in kratke pameti, kot smo mi, nam bodo verjeli, če ta bav-bav ne pomaga, potem nas pa razsvetli sveti duh, da uničimo te nepotrebne republikance, ki odpirajo ljudstvu oči, da se ne da voditi od nas za nos.

"Zeleni" juristi in "večni" študentje, svoje modrosti kar prihranite za take kretine, kot ste sami. Vaš bav-bav ne bo napravil na nobenega republikanca najmanjšega vpliva! Vsak povprečen republikanec ve, da nima nobena politična organizacija korporacijskega "čarterja", ker je tak čarter za politično organizacijo nepotreben. Vsaka politična organizacija lahko nabira prostovoljne prispevke za legalne namene in legalno izvedbo svojega programa.

Eksekutiva SRZ, in njena glasila so tako jasno povedala, v kakšne namene nabira prostovoljne prispevke v milijondolarski sklad, da so jih se celo "zeleni" juristi in "večni" študentje razumeli, čeprav so zelo trde glave.

Vedeli smo, da so "zeleni" juristi precej neumni, nismo pa vedeli, da so tako zabiti, da njih budalost kriči do neba. Pač škoda za denar, ki so ga potrošili za pravne študije!

Vesti iz stare domovine.

IZ URADA TISKOVNEGA ODESEKA SRZ.
Za stradajočo srbako dečo (Što danes prejeli znesek 15,257 kron. Večje zneske so darovali plemeniti dobrotniki v Kamniku 1010 K, g. Stele 100 K, g. Šarabon 300 K, ga. Lia Gorupova 120 K, gg. Kranje nabrala občestni slavisti prvorojenke g. Pahernika v Vuhredu 200 K, vodstvo nar. šole v Rajhenbergu 947 K, stražna stotinja SHS celjskega pp. 540 K, g. Musi Vitanje 200 K, g. Verdnik v Ljutomeru 111 K, obrtno pomožno društvo v Ljubljani 300 K, Jarnena 165,40 K, gg. srbski častniki v Ljubljani 300 K. — V blagu smo prejeli 246 kosov perila in oblačil ter 128 parov čevljev. — (Naprej 28. dec.)

Ali je ljudstvo zrelo za ljudovladno? — Iz Trbovelj nam poročajo: Kdor gleda trboveljsko purgarijo, se ga nehote polasti dvom, da smo zreli za ljudovladno. Pri nas je odstopil župan — dozoriel nas na staroavstrijskem drevesu — in občinski mogoteci se je lotila taka zmedenost, da je morala ljubljanska vlada z imenovanjem občinskega regenta priskočiti na pomoč. Vzlie temu, da je občinski odbor polnoštevilen — odstavljene ravnatelje in nadzornike tukajšnjih premogokopov ni bilo težko nadomestiti z izvoljenimi namestniki—trboveljska purgarija ni imela v sebi sposobnosti, da bi nadalje vodila občinske posle. Morda po pravici! Če pogledamo v aproverzije privatnikov, to je tistih, ki ne dobivajo živil v delavskem ali rudniškem konsumu, vidimo, da vlada tam red, da se bog usmili. Zakaj se moka preklada iz skladišča v skladišče, ko ljudem manjka kruha? Kaj je s sladkorjem? Kam je izginila rezerva? — (Naprej 28. dec.)

Božično premirje na Koroskem.

Celovško vojaško poveljništvo se je na posredovanje ljubljanskega knezoškofa Jegliča, celovškega knezoškofa Hefferja in mariborskega knezoškofa Napotnika dogovorilo z ljubljanskim vojaškim poveljništvom, da zavladala premirje na koroski fronti ob božičnih praznikih, to je 25. in 26. decembra. Ljubljansko poveljništvo je pripravalo rabo orožja, izzemel si če bi Nemci napadli. Na sveti večer so pa koroske nemške čete pri Malih Borovljah iz strojnih pušk obstreljevale slovenske voja-

ške oddelke in s tem pretrgale božično premirje. — (Naprej 28. decembra.)

Program italijanskih socialistov. — Glavno glasilo italijanske socialno demokratske stranke "Avanti" objavlja sledeče zaključke: Italijanska socialistična stranka izjavlja, da stoji na stališču socialistične republike in diktature proletarijata. To so njeni cilji najbližje bodočnosti. Strankina uprava jemlje na znanje poročilo Morgarise, ki je v Parizu podpisal skupno z jugoslovanskimi socialisti protest proti vojaški okupaciji jugoslovanskih krajev kakor tudi proti zaslanju, ki se vrši brez plebiscita naroda. Milanski list "Secolo" se je informiral o programu Splošne Delavske Zveze, ki šteje 30,000 članov. Glavne točke tega programa so: Sklicanje konstituantne, izvoljene na podlagi splošne, enake in direktne volilne pravice obeh spolov in uvedba socialnih zakonov, ki jih naj izvršuje predsednik Splošne Delavske Zveze. — (Naprej 28. dec.)

Slovenski list v Velikovecu. — V Velikovecu na Koroskem je pričel izdajati nadporočnik Fr. Maglar slovenski list "Jugoslovanski Korotan", ki izhaja po potrebi od slučaja do slučaja. — (Naprej 28. decembra.)

Bosanski socialisti proti italijanskemu imperikalizmu. — V Sarajevu so o božičnih praznikih priredili bosenski socialisti velik shod, na katerem so manifestirali za narodno združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov. Glavni referat je imel prof. Ž. Milojković, ki je izjavil med drugim: "Sporočamo Italijanom, da je naša svoboda rojena iz krvi naše in da je zvezetela iz naših grobov. Ta svoboda se more zadušiti samo v naši krvi in v naših grobovih." Ta izjava socialno demokratskega voditelja je žela burno odobravanje. — (Slov. Narod 28. dec.)

Aleksander odlikoval dr. Žerjavu. — Prestolonaslednik regent Aleksander je podelil dr. Gregoriju Žerjavu red svetega Save treljega razreda v znak posebnega priznanja za velike zasluge pri delu za jedinstvenje celokupnega našega naroda. — (Slov. Narod 28. dec.) — (Liberalni frakciji v starem kraju ne morejo živeti brez "ordnov". Proje so jih dobivali z Dunaja za svoje "velike zasluge", zdaj pa iz Beograda. Zato pa proti republiki! Opomba tiskovnega odeska SRZ.)

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Izviševalni odbor:

August Aučin, Miss Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Ethin Kristan, Mat Pogorelec, Janko N. Rogelj, Wm. Russ, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Nadzorni odbor:

Ivan Krstič, New York City; J. Kvaritš, Morgan, Pa.; Joško Oven, Detroit, Mich.

Centralni odbori:

F. Aleš, L. Benedik, J. Torkič, Paul Berger, F. Bostich, V. Cambar, F. Cerus, Jos. Durr, J. Ermen, J. Fritz, F. Gotliber, J. Govekar, M. Jordan, J. Kalan, J. Količ, J. Krašnja, I. Molek, T. Motz, M. Montoy, J. Reselj, A. Šlaba, A. H. Skubic, A. Suler, J. Terčelj, A. Vidrih, M. Vrbovec, F. Zaitz, A. Zornik.

Glasila:

Mesečnik: Čas; tednik: Proletarec; študentski: Glas Svobode; dnevnik: Prosveta, Enakopravnost, Glas Naroda.

K. S. R. Z. pridružene in oblaščene centralizirane podpornе organizacije: Slovenska Narodna Podporna Jednota (približno 18,000 članov); Jugoslovanska Katoliška Jednota (približno 8,000 članov); Slovenska Delavska Podporna Zveza v Dr. Sv. Barbare (približno 4,000 članov); Slovenska Svobodomislolna Federativna Zveza (nad 5,000 članov); Jugoslovanska Podporna Zveza Siga (približno 2,000 članov). Vsa pisma in denarne pošiljave naj se pošiljajo na sledeči naslov: ANTON J. TERBOVEC, 3637—3641 W. 26th St., CHICAGO, ILL.

IZVLEČEK ZAPISNIKA XII. SEJE EKSEKUTIVE S. R. Z.

Seja se vrši v uradnih prostorih SRZ v sredo večer, 26. februarja. Predseduje Jože Zavertnik. Navzoči: Gdč. Aučin, A. Aučin, F. Godina, F. Kerže, E. Kristan, M. V. Konda, A. J. Terbovec in A. Skubic.

Brat tajnik poroča o kampanji za milijondolarski fond. Koliko je prva serija narodnega davka prinesla, še ni znano, kajti več kot polovico nabiralnih pol je še zunaj. Kampanja je še vršila zelo povoljno in rezultat, ki kvari gotovim nepostranskim zgažarjem že sedaj apetit, bo seveda objavljen, čim bodo vsa poročila v uradu. Predloženi računi se odobri in nakažejo v izplačilo. Čitajo se dopisi. Krajevna organizacija "Ivan Cankar" št. 1. SRZ v Chicago, Ill. želi govornika za soboto 15. marca. Določi se, da opravi ta. posel br. Zavertnik.

Ročajo se razne prošnje za prireditve shodov. Zborovanja po vzhodni pennsylvaniji in državi New York se aranžirajo sredi marca, po državi Ohio v drugi polovici marca. V Grenville, Ill. pojde govornik, kadar bo kakšen shod v bližini.

Br. Godina omenja, da je sklical s pomočjo hr. Bergerja dobiti telefonsko zvezo z De Pue, se mu ni posrečilo. Jugosl. Soc. Zveza naznanja, da je poslala vsem delavskim in socialističnim organizacijam v Ameriki apel z ozirom na položaj v jadranskih krajih in priložila resolucijo Jugoslovanske socialistične stranke v domovini. Ta akcija se vzame z zadoščenjem na znanje in se sklene, da obvesti tiskovni odtsek o njej vsa glasila. Br. Kerže poroča o shodih v Frankfort Heights, St. Louis in Springfield. Posebno zanimivo je poročilo iz St. Louisa, kjer se je shoda vdeležilo zelo veliko število Hrvatov. Splošno se strinjajo z republikansko idejo in z načeli SRZ vobče. Tudi v drugih hrvaških naselbinah izrekajo željo za podobne uspehe in za razširjanje agitacije med Hrvati.

O zadevi se razvije daljša debata. Z definitivnimi zaključki se počaka do prihodnje seje, na kateri imajo poročati zastopniki hrvaške organizacije.

Razpravlja se o raznih pritožbah zaradi podlega intrigriranja nekkih elementov proti organizacijam in posameznim članom SRZ. Stora se primerni koraki in če bo potrebno, se nastopi proti obrekovalcem in izsiljevalcem z brezobzirnimi pravnimi sredstvi.

O akciji SRZ ob priliki povratka predsednika Wilsona, v Evropo se stori potrebni zaključki.

Na željo raznih organizacij se sklene objaviti, da je "Slovenija" v Milwaukee izključena iz seznama glasil SRZ. List je imel na konvenciji svojega zastopnika, ki pa ves čas ni spregovoril ne ene besede kritike. Takoj po konvenciji pa je začel gurati proti organizaciji in daje vedno bolj potuho najhujšobnejšim sovražnikom SRZ in njegovih načel.

Po rešitvi raznih organizacijskih in upravnih zadev se zaključijo seja o polnoči.

A. J. TEEBOVEC, tajnik.

Eksekutiva S. R. Z. je odposlala predsedniku Wilsonu sledečo brzojavko:

PRESIDENT WOODROW WILSON,
White House, Washington, D. C.

With candid joy the people of United States greeted your return to American shores, deploring and that the historic tasks allow you only a short stay in this country and that the faith of worlds democracy is calling you to soon to the other side, of the Atlantic. Although knowing that under these circumstances every minute is precious to you, we take liberty to greet you and express our sincerest wish that your further efforts be crowned with complete success in a true sense of ideals as enunciated by you and understood by the whole world. As Americans and Yugoslavs we further express our heartfelt gratitude and thanks for your present struggle in the interest of democracy and justice and are convinced that the same pure principles that inclined the hearts of all peoples unto you and made of you the idol of all who believe in liberty and justice, will guide you also in all matters of Yugoslav question. The Executive Committee of the Slovenian Republican Alliance, fully convinced of the moral force of true democratic ideals, wishes that complete success be with you after the great task is finished and you are allowed to return to your country.

Ethin Kristan, Chairman
A. J. Terbovec, secretary.

Brzojavka,
President Woodrow Wilson,
White House Washington, D. C.

Z odkritosrčnim veseljem je ljudstvo Zedinjenih držav pozdravilo Vaš povratek v domovino, obžalovaje, da vam dovoljujejo historične naloge le kratko bivanje v domači deželi in Vas kliče usoda svetovne demokracije prehitro na drugo stran oceana. Vedoči, da so v tem položaju Vaše minute dragocene, si vendar dovoljujemo tudi mi pozdraviti Vas ob Vašem povratku in izreči željo, da bi Vaše nadaljno delo prineslo čim popolnejši uspeh v smislu idealov, ki jih je iz Vaših ust slišal ves svet. Kot Američani in Jugoslovani se vam najiskrenejše zahvaljujemo za Vaš dosedanji boj v prid demokracije in pravičnosti in smo prepričani, da vas bodo tudi v jugoslovanskem vprašanju vodila tista načela, ki so vam naklonila srca vseh ljudstev in napravila iz vas ljubljence vseh, ki verujejo v svobodo in pravičnost. Eksekutiva Slovenskega Republikanskega Združenja, trdno prepričana o moralni sili pravih demokratskih idealov, vam želi, da vas spremlja najpopolnejši uspeh, kadar vam bo dovoljeno, da se po opravljeni nalogi definitivno vrnete v svojo deželo.

Ethin Kristan, predsednik, Anton J. Terbovec, tajnik.

V teh dneh so odposlale lokalne organizacije S. R. Z. podporna in politična društva in posamezniki predsedniku Wilsonu brzojavke, v katerih mu izrekajo zahvalo za vse, kar je storil za Jugoslovane in pravičen mir, in neomejano zaupanje vanj kot predstavnika prave demokracije.

POSLANICA JUGOSL. SOCIALISTIČNE STRANKE V LJUBLJANI.

Iz urada Tiskovnega Odeska S. R. Z. Jugoslovanska Socialistična Zveza v Chicago, Ill. je poslala na eksekutivo S. R. Z. cirkular sledeče vsebine:

SODRUGI IN BRATJE!

Izvrševalni Odbor Jugoslovanske Socialistične Zveze je sklenil na svoji redni seji 25. januarja 1919 predložiti vsem delavskim in socialističnim organizacijam v Zedinjenih državah sledečo poslanico in apel, izdano od Jugoslovanske socialistične stranke v Ljubljani, Kranjsko, da o nji razpravljate in jo sprejmete. Poslanica govori sama zase kot sledi:

JUGOSLOVANI POSIJO POMOČI.

Srbsko, hrvaško in slovensko ljudstvo zahteva s stališča smo odločevanja, ki je njegovo narodno pravo, da mu pripadajo brez vprašanja vsake diskuzije vse pokrajine, ki so naseljeni z Jugoslovani. Med temi pokrajinami se nahaja Goriško. V Trstu, Istri, na Reki in v Dalmaciji je prebivalstvo jezikovno pomešano. Zaledje Trsta je popolnoma slovensko. Istra, Reka in Dalmacija so tudi iz geografskega ekonomskega stališča zvezane z jugoslovanskim ozemljem.

Jugoslovanska prebivalstvo v navedenih krajih je mnogo številnejše, kot pa navaja uradna statistika, kajti statistika ne jemlje v poštev materinega jezika, temveč le tisti jezik, ki se ga poslužuje prebivalstvo.

Italijanske čete so tudi okupirale okrožje Postojno in deloma okrožje Idrije in Loža, kjer prebivajo izključeno sami Slovenci. Z okupacijo tržaške in istrske obali do označene črte na Kranjskem z Reko in Dalmaciji vred so Italijani na škodo Jugoslovancev izvršili imperialistični čin, ki zahteva popolno ratifikacijo, ako se hoče preprečiti nevarni antagonizem med obema narodoma.

Jugoslovanska socialna demokracija energično protestira proti zatiranju slovenskega ljudstva v omenjenih krajih in zahteva, da se sporaj teritorij priključi Jugoslaviji. Okupacija, katero je Italija brutalno izvedla je pokazala s tem svojim činom, da se ne zmenj za pravično poravnaje jadranskega vprašanja, in da se pod njenimi besedami "osvoboditev ljudstva" skrivajo nevarne imperalistične nakane.

Okupacija omenjenih krajev se na noben način ne vjema z narodnimi in gospodarskimi aspiracijami italijanskega ljudstva, kajti prost pohod do pristanišč v Trstu na Reki itd. je vitalnega pomena za gospodarsko življenje Jugoslavije in vseh ostalih držav, ki so se dvignile na razvalinah, ki so bile nekoč Avstro-Ogrska.

Jugoslovanske in balkanske dežele ne smejo več služiti ciljem imperialističnega izkoriščanja; jugoslovanska ljudstva ne smejo več tlačaniti pod tujimi jarmi. Vsled tega zahtevamo enakopravni in prijateljski sporazum med obema narodoma.

V ta namen predlagamo:

Da se osnuje mednarodni odbor, v katerem bodo zastopani Jugoslovani in Italijani in kateremu bo poverjena oblast, da določi narodno mejo med Jugoslavijo in Italijo. Narodnim manjšinam; ki bodo primorane ostati na obeh straneh; se pa more zagotoviti pravice varstvenega zakonodajstva.

Upamo, da najdejo naše zahteve podporo pri razsodnih članih vseh socialističnih organizacijah.

Zanašajoč se, da Vaša organizacija o tem razpravljala pri prvi priložnosti in tako dala jugoslovanskim socialistom v Jugoslaviji moralno pomoč v njihovem boju za narodno samoodločevanje, beležimo

z bratskim pozdravom:
Izvrševalni Odbor Jugoslovanske Soc. Zveze,
Frank Petrich, tajnik.

DOPISI.

Waukegan Ill. — Kako je bilo s kampanjo za milijonski sklad, je vseeno še vprašal: Kaj pa boste s tem denarjem? In zopet je nekdo rekel: Jaz bi dal, ko bi v vedel, da bo pomagalo, tako pa... A iz najbolj zanikarne družbe se je oglasilo več nekaterim: "To je bluf, so rekli. Dobro, da so vsi ti nekdoti v taki manjšini, da jih prekoračim, brez da bi moral vzdržati digniti nogo le nekoliko višje.

Kaj ko bi mi pogledali tem, kakor sem že rekel, najbolj zanikarnim demagogom pod njih plašč? Ali je kdo iz njihove družbe tak mož, da mi lahko garantira, da ne bo srdelo, če privzdignem talar le do kolena? Moderna tehnika je že marsikaj iznašla, ampak takšne mere še ni znašla, ki bi preračunili, koliko lumparije je že izvršila in jo še vrši po svojih hlapcih rim. kat. cerkev.

Kdo mi zna povedati, ako sme vprašati: "Zakaj se nabira 'Petrov novčič'?" Katoliška cerkev ima milijone kapitala, in še vedno kolekta okoli faranov. Nekateri so pa že tako nesramni, da izposlušajo od rudniških družb, da oni kar enostavno odračunije vsakemu rudarju gotovo vsoto za "Petrov novčič" na plačilni dan.

To se je primerilo še ne dolgo tega v Minn. Seveda so delavei godrnjali, toda pomagalo jim pa ni prav nič, ker niso organizirani. In pri vsem tem je pa še letelo iz prižnice na vernike, kateri so godrnjali, ogenj in žveplo. Ali ni to naravnost tatvina. Ali ni to s silo vzeti denar. Poslužujejo se vseh mogočih sredstev, kako bi nabrali največ denarja, toda kljub temu so cerkve vedno dolžne, podre, temu svetniku je odbit nos, omemu manjka uho, drugi je zopet zgubil roko. Ako ni drugače, odbije sam nebeski varuh posvetnega bogastva kak nos ali uho, samo da je vzrok za kolekto.

Kampanja za milijonski sklad se je dobro obnesla v tej naselbini. Vsakdo, kdor je bil vračan ali daroval. Nekateri pa niso mogli dati ničesar, ker so imeli opraviljive vzroke, in bi radi pridarili. Toda obljubili so, da bodo prispevali največ, kolikor jim bo le mogoče, ko bo razpisana druga serija. Le malo je bilo takih, ki so se absolutno odrekli. Nekaj sem našel tudi takih, ki so rekli: "Im, če bi vedel, da bo pomaga-

lo, bi dal". Jaz tudi pravim "Im, če bi vedel, da naprej, kaj me čaka; bi se izognil marsikateri nesreči in sicer še daleč. Bogne dobro vem, da bom moral umreti, ali naj zato dol sedem in čakam suuti!

Poslušajte pa srujo nekaterih naprednih. Med temi so taki, ki pravijo, da so ves svet prehodili, vse knjige prečitali. Učeni so že tako da se jim je začelo že v glavi mešati. Ti inteligenčni pravijo, da so prišli do prepričanja, da gre svet nazaj mesto naprej.

Ako potem s takim človekom polemiziraš, ga takoj spraviš v zadrego. Skaka iz enega predmeta na drugega, češ tukaj me pa ne boš. Zmeče vse stranke v en koš, vsi ljudje so goljufi in lažnjivi, končno pa sam ne ve, kaj je klepetal.

Dne 9. marca t. l. skliče naša krajevna organizacija SRZ izvanredno sejo v SND ob deveti uri dopoldne. Na to sejo so vabljeni vsi zastopniki društev, ki so nam obljubili pomoč, da priredimo skupno veselico v prid SRZ. Prosim, da pridejo tudi člani, da poravnajo mesečne prispevke.
Martin Judnič, tajnik.

Aliquippa, Pa. — Da se tukajšnji rojaki zavedajo svoje narodne dolžnosti, o tem nas priča konferenca tukajšnje okrožne organizacije za Aliquippa in okolice. Kajti poročila raznih zastopnikov in nabiralcev prostovoljnih prispevkov za milijonski sklad, so bila zelo razveseljiva. Šli smo namreč "over the top", kar je zelo častno za vse tukajšnje rojake. Iz vsega detortanja sledi, da se rojaki zavedajo, da je treba resnega dela, da se uredijo cilji in načrti SRZ, da dosežemo pravo svobodno in prosto Jugoslovansko federativno republiko, v kateri bodo zastopani vsi jugoslovanski narodi. Med najzgodnejše naselbine se pa mora prštevat naselbina Imperial, Canonsburg, Lawrence, Broughton in Willock. Kajti v vsaki tej naselbini se je nabralo za milijonski sklad čez \$600. — Na nekatere rojake je lahko naša okrožna organizacija pomene. Razumno je, da se tudi manjše naselbine kosajo z večjimi naselbinami in so tudi častno reš le svojih nalogo.

22. februarja se je vršila sejo krajevne organizacije SRZ št. 71, katerega je pridružen okrožni organizaciji za zapadno Penna.

Na tej seji se je ukrenilo marsikaj važnega za naše gibanje in za večji uspeh.

Trdim lahko z mirno vestjo, da je malo rojakov v Ameriki, ki bi bili tako požrtvovalni, kot so ravno v Imperijal, Pa.

Na konferenci okrožne organizacije za zapadno Penna, se je ukrenilo marsikaj važnega in vzprejelo več resolucij, katere si priobčne v zapisniku, katetega cela slovenska javnost lahko pretesa.

Borimo se za svobodo našega naroda, svobodo Slovencev v stari domovini. Delujemo na ciljih in načrtih SRZ, kar nam le prepričano naše razmere in okoliščine. Radi tega je moje mnenje, da bi se prepustilo več progora v "Prosveti" za razna naznanila in veselična vabila, ter bi jih priobčevali brezplačno. Prepustilo bi se vsaj eno stran za uradne stvari tika, joče se SRZ in njenih organizacij. Saj to je v korist vsem Slovencev in celemu narodu. Kajti člani SNPJ in naročniki Prosvete se strinjajo z idejami in cilji SRZ. Jaz mislim, da iz navedenih razlogov ne more biti nobenega ugovora, pač pa se mora vpoštevati ljudska volja.

Prihodnja konferenca okrožne organizacije SRZ za zapadno Penna, se vrši v Moon Run, Pa. dne 30. marca 1919. Začetek seje točno ob 12. uri popoldne v Slovenskem domu.

Tem potom pozivljam vsa društva, da naj pošljejo svoje zastopnike na to konferenco. Kajti pri zadnji konferenci je bila udeležba bolj slaba, ker menda niso videli apela v zadnji številki "Prosvete", št. 42. Opozorjamo tudi društvo "Rdeči prapor", št. 90 SNPJ, da naj pošlje svojega zastopnika.
B. Jerant.

Kadar želite pisati v korist naroda, so vam predali "Prosvete" vedno na razpolgo, saj je bil vendar list ustanovljen z izrecnim namenom, da piše za napredek in svobodo, se bori za koristi in pravice naroda vselej in povsod in v najširšem smislu.

Kar se torej tiče dela in gibanja podružnice S. R. Z., lahko poljubno pišete v dopisih in naznanilih. Če pa zahtevate, da "Prosveta" priobči kak oglas, je logično, da se istega plača.

Vine, ainkar, predsednik SNPJ.

La Salle, Ill. — Delavske razmere so se poslabšale tudi v tukajšnji naselbini. Kakor se razvidi, homo kmalu začeli uživati vse dobrote brezposelnosti. Radi tega ne svetujem nikomur, da bi sem prišel za delom, ker se delo ne more dobiti.

Kar se tiče društvenega življenja pa še dosti dovoljno napredujemo. Tukajšnje dramatično in pevsko društvo "Soča" napreduje zelo povojlno. Dramatično nas uči tukajšnji rojak Leo Zevnik in petje podučuje rojak John Ivanuška.

Tem potom naznanjam rojakom v tej naselbini in bližnji okolici, da priredi "Slovensko izobraževalno in podporno društvo "Triglav" v Joliet, Ill., 9. marca zvečer (o polu osmi uri v veliki dvorani Nar. doma v La Salle, Ill. narodno igro "Legionarji". Ker je ta igra jako zanimiva in lepa, se najljubdeje vabi vse tukajšnje rojake in iz bližnje okolice, da se udeležijo te predstave v najobilnejšem številu.

Pred začetkom igre nastopi pevsko društvo "Soča" ter zapoje nekaj narodnih pesni in sicer: "Vasovalec" in "Kadar mlado leto", nastopi mešan zbor. Mški zbor zapoje "Adrijsko morje" in "Sloviku".

Torej ne pozabite se udeležiti te prireditve v nedeljo 9. marca zvečer ob polu osmi uri zvečer.
Mary Pernat, tajnica.

Je'tct, Ill. — Poročano je že bilo, da smo ustanovili v tej naselbini krajno organizacijo S. R. Z. Pridružio se je precejšnje število zavednih rojakov, ki so vsi pokazali, da so pripravljene podpirati SRZ, kolikor jim le dopuščajo razmere.

Slovinci, kateri smo tukaj v Združenih državah, smo pomagali, kolikor je kdo mogel in znal, obraziti nemško-avstrijsko avtoritacijo s tem, da smo kupovali brezplačno svobodno in vojnohranilniške zaplate, in drugi zopet la so vstopili v ameriško armado, in sedaj nas pa kliče dolžnost, da vberimo našim rojakom v stari domovini svobodo in prostost.

Radi tega pozivljem vse tukajšnje rojake in iz bližnje okolice, da pristopajo k organizaciji SRZ, in da podpirajo to organizacijo, kolikor le dopuščajo razmere.

Večina rojakov se je že odzvala in so člani SRZ, ali SNZ, ali pa delujejo za jugoslovanski dobrodelni sklad, kakršno ima kdo prepričanje.

Ko se je vršila kampanja za milijonski sklad širom Amerike, smo se tudi tukaj zdrabili ter pričeli prispevati v ta prepotrebni sklad. Večina rojakov se je odzvala ter prispevala po svoji moči. Vsa čas rojakoma Frank Zupančič ter Frank, katere sta darovala po \$50, istotako tudi Fr. Hribarju, ki je daroval \$25.

Večina rojakov v tej naselbini se zaveda, da je treba sedaj delovati, da se osvobodijo naše rojake preteče imperijalistične sužnosti. Rojaki, podpirajte SRZ., kolikor vam le dopuščajo razmere! Podpirajte voditelje SRZ., kolikor le morete.

Dobil sem tudi jaz nabiralne pole za milijonski sklad in sem sel takoj na delo. Nabral sem \$42. — Tem potom se najtopleje zahvaljujem darovalcem.
Jakob More.

Livingston, Ill. — Glede delavskih razmer ne morem kaj posebnega poročati. Niso prav nič boljše, kot so po drugih naselbinah.

da bi sem prišel za delom, ker ga Radi tega ne svetujem nikomur, je nemogoče dobiti.

Da ne bi mislili nekateri rojaki, da Slovenci v tej naselbini nismo za prostost in svobodo naših rojakov v stari domovini, sem se odločil, da grem nabirati prostovoljni narodni davek po tukajšnji naselbini. Ko sem dobil vse potrebne listine, v reke, sem se takoj podal na pot. Razumno je, da sem moral tudi jaz nekatero gorko in kisko požreti od "zavednih rojakov", kar me pa ni uplašilo. Slišal sem tudi nekatere nesmiselne in neumne opazke. Seveda, najdejo se vsakvrstni ljudje.

Nabral sem \$71.35, katero vsoto sem poslal na gl. tajnika SRZ. Zahvaljujem se najsrčneje vsem darovalcem narodnega davka, in prepričani bodite, da ste storili svojo dolžnost. Posebno pa še moram omeniti slovensko dekle, Mary Renko, ki je edina izmed tukajšnjih slovenskih deklet podarila za milijonski sklad SRZ dva dolarja. Vsa čast ji.
Jos. Vidmar.

Opomba ured. — Radi pomanjkanja prostora nam je nemogoče priobčiti posamezna imena darovalcev. Izšla ho itak posebna izdaja "Jugoslav Review", v kateri bodo imena darovalcev in katero ho lahko vsak dobil.

OBSOJEN NA STARO OBTOZ-NICO.

Hammond, Ind. — 37-letni John Geyer, gledališki igralec, je bil obsojen na jetniško kazno od 2 do 21 let, ker je v letu 1912 izvršil napad na 15-letnega dekleta. Tiralnica je ležala sedem let v šerifovi pisarni, dokler se ni Geyer pred nekaj tedni vrnil in se nastanil v nekem tukajšnjem hotelu.

IZJAVA UPRAVNIŠTVA.

Zastopništvo smo odstavili zastopniku L. Kvedru vsled tega, ker je prišlo preveč pritožb od raznih tajnikov, članov in čitate-ljev, da ne zastopa interese lista, temveč deluje ravno nasprotno, torej proti koristi lista. Torej to je bil vzrok. Nihče naj ne misli, da je odstavljen vsled kakšne poverbe.

Filip Godina.

JACOB GERŽIN

Javni Notar
229 Lake St., Chisholm, Minn.
se priporoča Slovincem in Hrvatom za vsa notarska pravila. Prestavljam pisma iz slovenskega na angleško in obratno. Vsa pojasnila dajem brezplačno. — Svoji k svojim!

Pozor rojaki in društ. taj.

Odpri sem svoje novo, moderno krojačnico kjer izdelujem obleke in suknje po najnovejšem kroju, prodajam tudi obleke po najnižjih trgovskih cenah (Wholesale price). Vi si lahko prihranite 10 do 15 dolarjev, dobitek katerega navadno dobi trgovec. Vse delo in blago vam jamčim, ako vam obleka ne pristaja vam povrnem vsa denar. Rojaki iz Chicago, okolice in bližnjih sosednjih mest, ne pustite se varati od židov, temveč raje pridite in si ogledite moje izvrstno blago in vzorce, prej raje gremte drugam kupiti, pripravili se bode, da so moje cene zmerno in blago prve vrste. Ako ste prepričani si prinesite 10 do 15 dolarjev pri obleki tedaj se vam gotovo izplačani 10 do 15 dolarjev pri meni kadar jo potrebujete. Roča, naročiti si vaša obleko pri meni kadar jo potrebujete. Ročaki živeti v drugih naselbinah v Združenih državah si lahko tudi prihranite od 15 do 25 dolarjev pri vsaki fini obleki, ker so cene po delih ne dvomno mnogo višje kot v mestih. Vse listine imam tako točno z njegovo obleko. Plašite se danes po moj cenik, vzorce blaga in za listine v katerem so vsi podatki za kakovost in barvo ki je želite. Vse to vam pošljem brezplačno. Kadar potrebujete obleko plašite takoj, ne odlašajte, moja trgovina je solidna in ne židovska, moje ime je že marsikaterem rojaku znano, zadnjih pet let imel sem svojo krojačnico v Waukeganu, Ill., katerim se še v nadalje priporočam za naročila.

To je kupon katerega izpolnite in pošljite na moj naslov:

Prosimo pošljite mi vse listine cenik in vzorce:
Črnc ..... Moje ime.....
Modro ..... Naslov.....
Sivo ..... Mesto.....
Rujave ..... Država.....

JOS. STIRN, 1356 Wellington Ave., Chicago, Ill.
Vogal Southport in Lincoln Ave.

Opomba: Do moje trgovine pripelje vsaka Southport Lincoln ave. poulična kara in tudi Ashland ave. št. 9. — Ob torkih, četrkih in sobotah imam odprto do 9 ure zvečer. Druge dneve pa le do 6 ure zvečer in v nedeljah pa do 9 ure zjutraj pa do 12 ure opoldan. Ob večerih in nedeljah ko je trgovina zaprta me lahko dobite doma na domu. Naslov: 1614 Barry Ave.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjevo zdravilo uspešno rabijo s največjim uspehom. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in zisanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani cenovna vsobina izdelkov. Branili smo se dolgo soper draginjo na vseh številnih potrebitnih naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in moralno smo cene nekoliko povišali. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebitne, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa ho vrednost Trinerjevih lekov prvrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaspanje in vsepah meč svetom, ker učil. — Zol izgubi svoje stališe. Izmed vseh boleznijih je devetdeset odstotkov povzročenih in spodbil v ledodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino odleti ledodec in odstrani la notranjšine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen nobrog zlotvorskih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vaskorne ne-potrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno farole rudače vino. V gadevi zabavnosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabobe, kakor tudi v ledodnih neprilikah, ki rade nadlegujejo šenske ob spremembi šitja ali rudarja in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, že rabite ta lek, boste našli, v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v nedežah odrgnin in otekline itd., tudi za drgnenje šivcev in za naganje po kopaanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

Je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust, istotako za čiščenje nosu, izpuščanje in drugih kožnih otevorov. Dobite se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH NAJSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1914, GRAND PRIZ—PANAMA 1916

JOSEPH TRINER

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znanec in prijateljem, da je za vedno zaspal moj nepozabni soprog

LOUIS ZORE.

Pokojnik je bil v najlepši dobi svoje starosti 35 let, doma je bil iz vasi Krsni Vrh, fara Skocijan na Dolenjskem.

Odšel je od nas za večno dne 19. februarja, 1919 komu je v rovu padel težki kamen na njegovo truplo in mu pretrgal nit življenja. Tukaj zapuša svojo žalujočo soprogo in tri še ne dorasle otročiče in enega brata, kateri se nahajajo nekje v Pennsylvaniji. Pokojnik je bil zvest član društva šte. 27 SNPJ. in šte. 147 SDPZ. in tudi skupne zveze premogokopa šte. 16 J. W. Co. u M. Com. v Frontenac, Kans.

Vsem družinom moja iskrena hvala za prekrasne darovane vence in sprejem pri pogrebu. Lepa hvala tudi sosedom Fr. Prelaznik in Karl-Louis Slapšak.

Tebi dragi soprog in oče bodi lahka ameriška zemlja počivaj mirno.

Žalujoci ostali: Elizabeth Zore, soproga, Johana, Anni in Elizabeth otroci. Frontenac, Kas.

POZOR SLOVENCII!

Mi želimo naznaniti vsem Slovincem in Hrvatom, da imamo na razpolago motorne avtomobile za prevažanje vseh potrebščin kot pohištva, prtiljago itd. v mestu in iz mesta. Mi jamčimo hitro in točno postrežbo vsak čas po dnevu ali v noči. Za slušaj ako nas potrebujete se izglasite osebno ali na potom telefonom na: ADRIA TIC MOTOR EXPRESS, 1851 W. 21st Street, Chicago, Ill. — Telefon Canal 7388.

NA PRODAJ HARMONIKE,

nove kranjske, trivrstne, dvoglasne delane natančno po LUBASOVEM načinu, cena \$70.00 raven okovan držaj. Izmed že rabljenih pa imam sledeče: Petvrstno, triglasno, trivrstno triglasno Lubasovo, štirivrstno dvoglasno, trivrstno dvoglasno; vse te so nemške, imajo nove mehove, in nekatere izgledajo še kakor nove.

Imam tudi Lubasovo kranjsko trivrstno, dvoglasno in jedno štirivrstno, dvoglasno z grebenom na stopnje; kedor se za katro zanima, naj piše po natančnejši popis in ceno.

Potrebujem tudi rojaka, ki se gazume na uglaševanje novih ali starih harmonik; ako katerega veseli priti v New York, naj mi piše prej.

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

RAD BI IZVEDEL

za rojaka in člana S. N. P. J. Florijana Mesojedca, kateri ji bil val pred nekaj časom tu in potem odšel v New York. Sporočiti mu imam zelo važne stvari, dobre za njega. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njegov sedanji naslov, da mi ga naznani ali naj se mi pa sam oglasi ako bo čital ta oglas. Zelo bom hvaležen jaz a posebno pa še on sam. Mike Lukner, 5801 Prosper Ave. Cleveland, O.

CAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto \$2. Cas, 2711 S. Millard Ave. Chicago, Ill.

Kašelj

je znamenje prihajajočega prehlada, gripe, zagrljena, bronhitov, influence krupe. Je zelo nadležna in trpeča. Zdraviti take slučaje pravilno je treba paziti najprej, da se odpravi kašelj in seveda s tem tudi vsa nadaljša trpljenja.

SEVEROV Balzam za pljuča.

je zelo priporočljiv za zdravljenje kašlja in takih bolečin. Ta odtrga, odžene stran bolečine in pomaga lažje dihanje, olajša napade in prežene kašelj. Ve zelo prijazno zdravilo za vživanje. Otroci in odrasli radi vživajo to zdravilo.

Severova družinska zdravila se prodajajo v vseh lekarnah. Vsledno zahtevajte Severova sestavljena zdravila in ne vzemite drugih. Ako vam vaša lekarna ne more ustreči, potem pošljite vaše naročilo direktno nam, s priloženo pravilno sveto denarja.

W. F. SEVERA Co., Cedar Rapids, Iowa.

PRIDITE VSI NA VELIKO SLAVNOST

katero priredita dramatični društvi "Triglav" iz Joliet, Ill., in "Soča" iz La Salle, Ill., v nedeljo zvečer dne 9. marca 1919 v Slovensko narodnem domu v La Salle, Ill.

VSPORED:

- 1. Otvoritev slavnosti Lavoslav Zevnik, preds. "Soče".
2. Govor Martin Rakar, vodja društ. "Triglav".
3. Petje, poje pev. zbor "Soča" pod vodstvom g. Ivanusha.
4. "Kadar mlado leto", mešani zbor. "Slaviku"; možki zbor. "Jadransko morje"; možki zbor.
5. Igra "Legionarji" v štirih dejanjih v prizori društva "Triglav" iz Joliet, Ill.

Uljudno vabimo vse slavno občinstvo domače in vseh bližnjih okolice, da se mnogostevlno vdeleže te slavnostne zabave. Na svidenje vabi društ. Triglav in Soča. Vsi na slavnost! ODBOR!

Slovenski Rudarji!

Tu je vaša prilika postati sam svoj gospodar.

Tukaj se vam nudi prilika, da postanete solastnik v enoj najboljših premogo-rudnika v Ameriki, kjer je ena najboljših premogovih žil od 8 do 10 čevljev visok, čisti premog, dobra streha, z dobrim uhodom, ni vode ni plina. Rudnik je opremljen z dvigalom in se nahaja v New Genova, Fayette County, Pennsylvania.

SLOVENSKI RUDARJI!!!! Še je čas, da se zdravite in si prihranite nekaj sami zase. Ta rudnik se je organiziral za vas in nihče od vas ne sme izostati, da ne bi postal solastnik. Delnice stanejo l po \$50.00 in vsakdo jih lahko kupi kolikor hoče.

Tu je imenik naših 241 delničarjev. Ako so ti imeli dovolj zaupanja v naš premogorov, vložiti svoj denar pri naši družbi, tedaj se tudi vam ni treba bati storiti tega.

- Gaspar Petrovich, Louis Fekete, Mike Lengyel, John Prince, Anton Tursich, George Studer, Mat. Strazisar, Steven Kiss, Frank Tauser, John Lindis, Elizabeth Oazy, Frank Baro, Frank Liuk, P. Nagy, A. Stutoff, A. Velikany, C. Harapho, Stev. 365, S. Gaydos, A. Korcek, M. Repan, J. Dobos, J. Tenturica, A. Kvasnica, L. Kapecz, J. Polja, J. Danihel, C. W. Soyka, J. Lofosany, A. M. Bala, C. Messak, A. Santarelli, M. M. Bobka, S. Vincez, A. Pace, M. Zofko, P. Chesko, Dudley Elec. Mach.Co., D. Onizsko, M. Stanina, W. E. Dudley, G. Watunys, E. T. Norton, A. Wozell, M. Fulop, J. Yarnan, J. Bisja, S. Matyso, S. Lotky, J. Koshan, J. Novak, S. Caydos, A. Korcek, M. Repan, J. Dobos, J. Tenturica, A. Kvasnica, L. Kapecz, J. Polja, J. Danihel, C. W. Soyka, J. Lofosany, A. M. Bala, C. Messak, A. Santarelli, M. M. Bobka, S. Vincez, A. Pace, D. Fulton, Ed. Fulton, Dorothy Fulton, J. W. Fulton, J. Ribar, C. Simon, A. Ribar, S. Ribar, T. Vanik, S. Suanzman, S. Spisak, J. Ivanicki, J. Pozoga, L. Ooznu, S. Lotky, F. Hockovar, T. Dugar, J. Bovo, L. Creibar, G. Potty, A. Kotroco, J. Szabadosh, F. Szabadosh, M. Klyvanko, S. Halehi, M. Ramhak, J. P. Paul, E. Klug, A. Doly, H. R. Norman, F. Kaminsky, T. O. Armstrong, L. Broudic, C. Glomba, J. Bogdan, A. Bachany, A. Drobnic, J. Modic, J. Novak, J. Obicki, L. Petak, M. Silich, J. Yargal, M. Rudin, I. Dehivo, J. Kalish, F. Polen, L. Wasy, J. Novak, M. Ordach, M. Budinsky, A. Zhanich, A. Nichin, J. aruco, F. Horvat, G. Glomba, F. Majeck, F. Sveto, T. Zeler, F. Zelimich, M. Prostavec, P. Buchovich, T. Tursich, M. Sveto, F. Hudari, M. Petak, J. Sovjak, M. Uderman, P. Ruzenko, T. Uderman, L. Sarjak, M. Bolain, L. Krajnc, I. Petrovich, S. Radul, A. Gurjal, J. Suinkovich, M. Varju, M. Kupczak, M. Mitrain, A. Fajka, J. Androso, G. Smitan, J. Smitan, J. Stalslaw, P. Grubelni, A. Katic, G. Kinkala, R. Miglich, F. Klitchek, J. Kusiro, G. Kubovick, S. Gurjal, S. Martos, P. Zmitka, A. Zmitka, T. Zmitka, A. Samsa, M. Nemas, F. Dimo, P. Danihel, M. Danihel, J. Santanislav, J. Sarjak, M. Ogenic, S. Tadesco, G. Videkovich, V. Jacopetto, F. Jacopetto, M. Evanoich, M. Belak, M. Buzas, J. Bojarba, M. Biskup, A. Podolan, J. Snicar, J. Stalslaw, P. Grubelni, A. Katic, G. Kinkala, R. Miglich, F. Klitchek, J. Kusiro, G. Kubovick, S. Gurjal, S. Martos, P. Zmitka, A. Zmitka, T. Zmitka, A. Samsa, Z. Redelja, J. Chihlin, M. Hartman, T. Rupret, A. Yurach, J. Kopnik, L. Papp, S. Bocsi, G. Szabo, A. Petreia, M. Bogovich, P. Ntialil, U. Kuzell, M. Kuzell, F. Haribeez, J. Hanosak, L. M. Martin, M. W. Stein, E. Hovaset, G. Vukovich, A. Oraach, L. Hribar, G. Grubelnyk, P. Grubelnyk, F. Duimovich, M. Vello, M. Valent, I. Stiploack, J. Popivchak, V. Rudzhenky, M. Harycak, F. Bertamini, N. Vranus.

Kadar želite delnice, potrudite se odrezati tu spodnji kupon in pošljite ga nam v priporocenem (registriranem) pismu in priložite denar ali poštni Money Order. Ako želite še več natančnosti ali nadaljših pojasnil, tedaj nam pišite ali pa se osebno izglasite v našem uradu v Pittsburghu, Pa.

NAROČILNI KUPON.

Priloženo najdete \$..... za kar mi pošljite delnice Atlantic Coal Company, Inc., po \$50.00 vsaka.

Table with 4 columns: Quantity, Price per share, Total price, and Description. Rows include 1 delnica \$50.00, 2 delnice \$100.00, 5 delnice \$250.00, and 10 delnice \$500.00.

Atlantic Coal Co., Incorporated

203 Union Bank Bldg., Corner 4th Ave. & Wood Street, PITTSBURGH, PA.

Vertical list of names and addresses on the far left side of the page, including names like 'Valček', 'Zvonarich', 'Korcek', etc.

PISMA IZ STAREGA KRAJA!

Vertical text block at the bottom left, mentioning 'Prosim rojaka' and 'John Molik'.

Advertisement for LINIMENT and NESPALNOST, describing their uses for various ailments.

Advertisement for PIVO! (Beer), mentioning 'Vaša samora' and 'Bavarskeg Beer-Extrakt'.

Advertisement for PAIN-EXPELLER, describing it as a 'Jedino pravi' (the only real) remedy.

Pazite in hranite

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za črna dneve". To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste še zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta. Vaš šrovek mora paziti in hraniti, ker le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date na stran, se lahko ceni kot temeljni kamen poslojja za katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogača: kamen na kamen palača". Najtežje je početak ali brez početka ni nikdar ničesar. Zatorej prienite vlagati vaš denar še danes, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobite vašo bančno knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francusko. Prodajemo pryje posojilne mortgage (markeče) in dajemo v najem varne hranilne predale.

Sprejemo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vojni.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Kapital, vloge in prebitok znaša nad \$6,000,000.

Največja slov. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Žepne in stenske ure, prestane in medaljone vsih Slov. Jednot in Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verilice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in druge slatinsko po nizki ceni.

Podružnica

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih pišč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahko mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za ceno predno drugod kupite.

Najboljše blago

Najnižje cene.

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$4.00, pol leta \$2.00. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblaščenici. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani se vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v zlatarski stroki kakor ure, verilice, privezke, prestane, itd., kakor tudi ženske ure, verilice, zapestnice, zapestne ure, lavalirje, uhane broške itd., da se vedno poprod kakor drugje kupite obrnete na mene. Vam garantiram da bodeste naj bolj poštešeni in s najnižjimi cenami.

V zalogi imam tudi prestane, privezke, broške, igle itd. različnih Jednot in Zvez. Vsek kos robe je prodan pod garancije.

FRANK STONICH (zlatar),

7 W. MADISON ST.,

Chi. Sav. Bank Bldg. (Room 605) CHICAGO, ILLINOIS.

Velika Razprodaja

Citateljem Prosvete naznanjava, da se vrši velika razprodaja v ponedeljek, Feb. 10, 1919

in traja do Feb. 27, 1919.

CENE VIDITE V LEPAHIH.

Belaj & Mocnik

krojača in trgovca z moško opravo.

6205 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

CENJENI ROJAKI POZORI!

Zopet imamo krasne štedilnike (peči) na prodaj! Posebno pazite na znak ali napis (The Eternal Range) te vrste peči so zelo krasnega in terpega izdelka in so zelo močne. Jamčimo jih za 25 let. Liberty Bunde vzgemo za polno veljavo pri vsakem nakupu. Pri nas dobiti tudi rasnovrstno pohištvo in opremljeno. Lahko kupite in vi preskitate vaš dom, dajemo na lahka izplačila. Oglasite se pri

STONICH BROS., CHISHOLM, MINN.

Naznanila, vabila in zabvale.

Adamsburg, Pa. — Naznanjam članu društva "Dom in Svet", št. 181 SNPJ., da je bilo sklenjeno na zadnji redni mesečni seji dne 2. februara t. l. da se društvene seje vrše od sedaj naprej vsako tretjo nedeljo ob drugi uri popoldne v mojem stanovanju. Nekateri člani itak neplačuje mesečnih dotevk ali assessmenta pred 24. v mesecu in radi tega se morajo hraniti denarji nekaterih članov cele tri tedne ali še več. Opozorjam člane omenjenega društva še enkrat na zgornjajši sklep. — And. Gnezda, tajnik.

Forest City, Pa. — Pozivljam člane društva "Mednarodna zveza", št. 324 SNPJ., da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje, katera se vrši 16. marca ob 9. uri popoldne v navadnih prostorih. Na dnevnem redu imamo več važnih točk, ki jih je treba rešiti in poleg tega moramo tudi nekaj ukreniti glede društvene blaginje, katera je v zadnjem času takorekó prazna in stroške imemo vedno. — Obenem opozorjam člane omenjenega društva, da naj bolj redno plačujejo mesečnino in da naj ne čakajo vedno ravno zadnjega dne. S tem mi bo prihranjenega veliko dela. — Opozorjam jih tudi, da naj plačujejo ob pravem času, kajti v društveni blagajni itak ni denarja da bi se moglo zalagati iz društvene blaginje assessment in jaz tudi nimam dovolj da bi zalagal za nekateri člane mesečnino. — Toliko v pojasnilo, da ne bo potem kaknega neporazumljenja radi tega. — Frank Rataic, tajnik.

Delague, Colo. — Opozorjam člane društva "Pivka", št. 201 SNPJ., da se udeležijo prihodnje mesečne seje, katera se vrši 9. marca t. l. v navadnih prostorih. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih točk, ktere moramo rešiti na tej seji. — Mike Fatur, tajnik.

Frontenac, Kans. — Opozorjam članice "Bomladanska vijolica", št. 164 SNPJ., da se udeležijo prihodnje mesečne seje, katera se vrši 9. marca t. l. polno številno, ker imamo na dnevnem redu več važnih točk. — Opozorjam vse članice imenovanega društva, da se udeležujejo vsaj vsake tretje mesečne seje, kakor zahtevajo društvena pravila, sicer sem primoran postopati s članicami, ktere ne vstopkavajo te točke, po pravilih, kar bi bilo zelo neprijetno za prizadeto članico. — Anna Rudman, tajnica.

New Duluth, Minn. — Opozorjam člane društva "Leo Tolstoj", št. 205 SNPJ., da od sedaj naprej ne bom sprejemal mesečnine od članov, kateri ne prinesejo plačilnih knjižic s seboj. Radi tega opozorjam vse člane omenjenega društva, da prinesejo na društveno sejo plačilne knjižice ali pa ko pridejo na dom plačati assessment. Kdor jih nima, naj se zgledi pri meni. Isto velja tudi za člane, kateri žive izven naše naselbine, in za ktere plačujejo drugi mesečnino. — Karol Gerlovič, tajnik.

Hendersonville, Pa. — Pozivljam člane društva "Frederick Engels", št. 343 SNPJ., da se udeležijo prihodnje mesečne seje, katera se vrši 9. marca, polnoštevilno, ker imamo na dnevnem redu več važnih točk, ki jih moramo rešiti. — Obenem opozorjam vse člane imenovanega društva, da se bolj redno udeležujejo mesečnih sej, kakor ste do sedaj. Na sejah se vedno razpravlja o čem važnem za društvo in Jednoto, radi tega bi bila vaša dolžnost, da bi se udeleževali seji. — John Feic, tajnik.

West Park, O. — Opozorjam člane društva "Delavec", št. 251 SNPJ., da vpoštevaljo pravila glede mesečnega assessmenta in da redno plačujejo vsaj do 26. vsakega meseca, sicer sem primoran postopati s člani, kateri ne čeljo vpoštevaliti pravila, po pravilih ter suspendirati. To bi bilo zelo neprijetno za marsikoga. — Opozorjam še enkrat člane omenjenega društva, da vpoštevaljo to naznanilo, da ne bo potem kaknega nepotrebnega zabavljanja. — Mike Augustun, tajnik.

Chisholm, Minn. — Pozivljam članice društva "Lilija v vrtu", št. 322 SNPJ., da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne redne seje, katera se vrši 9. marca v Lovrenc Kovačevih prostorih ob 2. uri popoldne. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih točk, ktere je treba rešiti. — Mary Kasun, tajnica.

PIEZ JE REZIGNIRAL.

Philndelphia, Pa. — Charles Piez je rezigniral kot vrhovni ravnatelj brodovne korporacije. Svoj odstop je naznanil s prvim majem.

Obenem je prišel glas, da bo Howard Conley, podpredsednik brodovne korporacije, rezigniral prvega aprila.

STARA NAVADA ŽELEZNA SRAJCA.

Anderson, Ind. — R. L. Keesling zahteva od mesta \$500 odkodnine, ker mu je par starih konj poškedoval avtomobil. Konja sta bila vprežena v voz za prevažanje smeti; ko sta slišala zvonce ulične železnice, sta zdrijala z vozom po ulici, dokler se nista zaletela v Keeslerjev avtomobil. Konja sta v svojih mladih letih služila pri ognjegaseh in ko sta začula zvonce ulične železnice, sta ga smatrala za znamenje, da gori.

Marija Sluga,

1828 W. 22nd St. CHICAGO, ILL.

Telephone Canal 4736 Izkusena in s drljavnim dovoljenjem potrjena

BABICA

se stalno pripravljajo slovenskim in hrvaškim ženam in otrokom življenjskim.

RADA BI IZVEDELA.

za svoja dva prijatelja in sicer za Joe Jarva in Frank Jarca. Pred sedmi leti bivala sta na Frontenac, Kans. Doma sta od Mirne Peči na Dolenjskem, vas Boršt. Cenjene rojake prosiva, če kdo ve za njih naslova, naj nauka to naznani ali se naj sama izglasita; imamo juna poročati nekaj zelo važnega. Iskatelja: Anton Jare, Ludvik Rošelj, 858 North 9th St., Clinton, Ind.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati

pravo sliko socializma.

Naročnina znaša \$2.50 na leto. \$1.50 za pol leta.

Naslov: PROLETAREC 3639 W. 26th St. CHICAGO, ILLINOIS.

Naznanilo!

Vsem cenj. odjemalcem tem potom naznanjam, da nisem še izvišal cen mojim zdravilom kljub temu, da so se razje snovi, iz katerih so narojena; izdatno podražila. Celu ta mesec pošiljam še jedno fkatuljo ali steklenico navedenih zdravil za \$1.00 in 5 za \$4.00.

PARTOLA za želodec in nepredno stolico. PARTO-GLORY za jačanje krvi in živcev.

PARTO-LIRO zoper glavobol. PARTO-WILL za bolezn želodca.

PARTO-COUGH zoper kašelj in pljučne bolezn.

PARTOLIN zoper izpadanje las. RUMATIN PARTO-PAIN zoper revmatizem in kostobol.

PARTO-CREAM & PARTO SOAP zoper mazulje in pege po licu.

PARTO-SWEAT zoper potenje nog. ELSA WATER zoper osivle las.

PARTO-CYL zoper mazulje in srbenje života i. t. d.

TRIPLETS st. 2, 3, in 4 št. \$1.00, 6, \$5.00.

ZDRAVILNO VINO 1 stek. \$1.00 — 6 stek. \$5.00.

Obišrajni cenik (knjigo "Pot k zdravju") pošljem zastonj in poštaine prosto.

Pišite takoj na:

The Partos Pharmacy. 160 2nd Ave., New York N. Y.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ.

Knjiga vsega poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodila za angleško pisavo, opisovanje angleških pisem in kako se postane ameriškanski državljan. Vrh tega ima knjiga dodaj največji slov.-angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za pručenje angleščine in ne bi smelo biti slovenskega naseljenca ki bi te knjige ne imel.

Knjiga trdo in okusno v platnu vezana (430 strani), volja \$2.50 in je dobiti pri

V. J. KUBELKA,

530 W. 145th St., New York, N. Y.

Kila umori 7000 ljudij, na leto.

Sedem tisoč oseb umrje na leto zaradi kile, tako se glasijo namreč mrtvaški listi. Čemu? Ker so nezrečni sami sebe zamerili, ali se pa niso dosti otirali na ostekline na oboknem delu telesa, valdi utrganja, ali kile. Kako je pa s Vami? Ali se tudi Vi zamerjate a tem, da nimate le kako obveza, ali kaj drugega? Tako obveza je samo za silo, podobna slabi moči pri veliki steni, da se ne porubi. Tako obveza ne more tako delovati, kakor kaka mhanžen priprava. Če se prevedete s obveza, ustavlja to cirkulacijo krvi; taka obveza drugo tudi oslabele mišice, ki potrebujejo največ prehrane.

Veda in umetnost je pa isnašla način, ki vsemu temu odpomaga. Vsakdo, ki nosi sedaj kako obvezo, ali pas zoper kilo naj ki enkrat ZASTONJ poskuša takovano PLAPAO metodo, ki je najbolj umetna, ločena in uspešna pri domačemu zdravljenju kile. Ta način je še svetovno znamen.

PLAPAO BLAZINICA, kadar se je tečno k telesu prilijane, se ne premakne s prostora, vzlet tega tudi bolnika nič ne teži. Ta blazinica je mehka kot žamet, lahka pri nošnji in po ceni. Rabite jo lahko med delom, ali počitkom. Nima nič jermenov, privez, ali trakov.

Učite se torej kako je mogoče ustavljati naravnim putem odprtino utrganja (kile) da Vas leto ne bo vedno tetilo. Pošljite svoje ime in naslov, če dajete naslov: PLAPAO CO., Black 3268, St. Louis, Mo., da Vam pošljemo ZASTONJ na poskušajo Plapao in vsa potrebna navodila.

JOSEPH OREŠNIK,

293 Reed St., Milwaukee, Wis.

Priporoča svoje gostilno, kjer se shajajo večinoma vsi Slovenci, domači in drugi. Na razpolago imam biljardnico, godbo, cigare in cigarete. Za potujoče imam prenočišča in dajem dobro postrežbo. Za obilen obisk se priporoča Joe Orešnik.

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOČ DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE, HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blagajnik in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteko in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno naprodaj razne pryje markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000.

Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, preda. Em. Beranek, podpred.

Adof J. Krasar, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s pošno hranilnico Združ. držav.

1825 Blue Island Ave., vogal Loomis ulice, CHICAGO, ILLINOIS.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jed. Delo prve vrste. Cene niske. Slovenske čenike pošiljamo zastonj.

F. KERZE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

F. K. Bauzon,

5920 St. Clair Avenue, CLEVELAND, O.

Cenjenim rojakom širom Združenih držav, kot izkušen in stari mojster v stroki rezalnega in brivnega orodja, da brusim britve, škarje, ter sploh vse kar reže in kosil. V zalogi imam nove britve, škarje, brivne stroje, (Safety Razors), ter sploh vsa brivno pripravila. Ker ne razpošiljam cenikov, naznanjom rojakom, da prodajam jamčene britve od \$2 naprej do \$10.

Pozor! Za lovce imam v zalogi puške, popravljam puške in samokrese. Pri naročilu ne smete pozabiti priložiti vaš natančen naslov. Za natančnejše podatke se obrnite na zgoraj označeni naslov: Se vam priporoča edini Slovenec v tem poslu.

BRIDGEVILLE TERRACE

Plan No. 1 in Plan No. 2, je moja last in ni agencija.

Imam še okoli štiristo (400) lotov na prodaj. Cene so od \$110.00 do \$600.00. Prodajam na mesečne obroke.

Kupcem pomogam staviti domove. Prepričajte se! Sedaj je priložnost za narediti lep dobiček pri tej kupčiji. Neodlagajte!

Tukaj, v Bridgeville, so tovarne in premo-rovi. Mesto lepo napreduje in ima bodočnost. Pridite pogledat, ali pišite takoj za pojasnila. Kupite od lastnika in agentov zaslužek ostane v vašem žepu. Naslov:

FRANK SCURICH

Real Estate — Notary Public.

BRIDGEVILLE, PENNSYLVANIA.

Mi sprejemamo vaše vloge in druge bančne posle. Plačamo po 3% na hranilne vloge.

LA SALLE SAVING BANK & TRUST CO., 753—1st Street, LA SALLE, ILL.

O. M. BENSON, Cashier.

SHIRLEY BROS. CO.

Najznanejši pogrebnik med Slovani.

Točna postrežba, zmerna cena. Uradi so na 2108 W. Michigan St., 3020 N. Illinois St., 2815 E. Washington St. in 5506 E. Wash. St., Indianapolis, Ind. Oba telefona.

ČE SE ZANIMATE za svetovne dogodke, delavski položaj, dogodke v stari domovini in Ameriki in vam je potekla naročnina, je obnovite nemudoma, da vam bo list še v bodoče redno dostavljen.

DELAVEC, ki želi razširiti svoje duševno obzorje, je naročen na dnevnik "Prosveta".

V vojnovarčevalnih smarkah je denar najboljša naložba.